zabierz mnie | take me home

KALEIDOSCOPE

MAGAZYN POKŁADOWY PLL LOT S.A. EGZEMPLARZ BEZPŁATNY/FREE COPY ISSN 0239-9032

POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT

lot.com

CHICAGO

A STAR ALLIANCE MEMBER

DOKĄDKOLWIEK LECISZ NA WAKACJE...

Visa to sieć, dzięki której zapłacisz szybko i wygodnie w milionach miejsc na całym świecie.

VISA

PL

Szanowni Państwo,

w maju obchodzimy szczególny jubileusz. Dokładnie 50 lat temu LOT zainaugurował bezpośrednie połączenia do Toronto, Nowego Jorku i Chicago – najważniejszego w Stanach Zjednoczonych centrum polonijnych organizacji i emigracyjnej społeczności. Dziś, dzięki nowoczesnym samolotom, podróże międzykontynentalne są codziennością. Jednak w tamten majowy poranek 1972 r. było to prawdziwie epokowe wydarzenie, dzieło życia dyrektora Włodzimierza Wilanowskiego i całego zespołu PLL LOT. Świat od tego czasu się skurczył – skrzydła polskiego żurawia zaczęły być obecne w najodleglejszych zakątkach świata, a nasz personel potwierdzał swój profesjonalizm, m.in. opracowując trasę z Warszawy do Anchorage nad biegunem północnym, mając w tym czasie do dyspozycji tylko stare, mało precyzyjne wyposażenie nawigacyjne. Do dziś trasa polarna stanowi wyzwanie planistyczne, dlatego z tym większym podziwem spoglądamy na osiągnięcia naszych lotników.

Chcę również w tym miejscu podziękować Panu Ministrowi Spraw Zagranicznych Ukrainy Dmytro Kułebie za niezwykle ciepłe słowa przekazane zespołom PLL LOT i Polskiej Grupy Lotniczej: „W ostatnich tygodniach PLL LOT, łącząc ludzi i niosąc pomoc, został placówką dyplomatyczną naszych społeczności. To, co robią Polacy, wspierając nas w tych trudnych momentach, jest nie do przecenienia". Dołączam się do tych podziękowań – jestem dumny, mogąc pracować z tak zaangażowanymi ludźmi. Dziękuję również Państwu za każdą wpłatę na rzecz organizacji niosących pomoc potrzebującym. Jak to pięknie ujął Pan Minister: „Światłość musi zwyciężyć ciemność".

ENG

Dear Ladies and Gentlemen,

In May, we are celebrating a special jubilee. Exactly 50 years ago, LOT launched direct connections to Toronto, New York and Chicago - the most important centres of Polish-American organizations and immigrant communities in the United States. Today, thanks to modern aircraft, intercontinental travel is an everyday reality. However, on that morning in May 1972, it was a truly momentous event. It was the life's work of director Włodzimierz Wilanowski and the entire LOT Polish Airlines team. The world has shrunk since then - the wings of the Polish crane are present in the most remote corners of the world, and our staff have confirmed their professionalism, e.g. by developing the route from Warsaw to Anchorage on the North Pole, while having at their disposal only old, not very precise, navigation equipment. To this day, the polar route is a planning challenge, which makes us look at the achievements of our pilots with great admiration.

I would also like to take the opportunity to thank the Minister of Foreign Affairs of Ukraine, Dmytro Kuleba, for the extremely warm words of gratitude expressed for the LOT Polish Airlines and Polish Aviation Group teams. "Over the past weeks, you have truly become social diplomats by bringing people together (...) What Polish people are doing to support my country and its people during these challenging times is difficult to overestimate". I myself join those words of acknowledgement. I am proud to be able to work with such committed people. I would also like to thank you for each donation to organizations that help those in need. As the Minister beautifully put it: "Light simply must prevail over darkness."

UA

Шановні пані та панове,

У травні ми відзначаємо особливий ювілей. Рівно 50 років тому авіакомпанія LOT запустила прямі сполучення до Торонто, Нью-Йорку та Чикаго – найважливішого у США Центру польських діасапорських організацій та еміграційної спільноти. Сьогодні, завдяки сучасним літакам, міжконтинентальні подорожі є частиною нашого повсякденного життя. Однак того травневого ранку 1972 року це була справді епохальна подія, справа життя директора Влодзімєжа Віляновського та всієї команди PLL LOT. Відтоді світ скоротився – крила польського журавля стали літати до найвіддаленіших куточків світу, і наш персонал підтвердив свій професіоналізм, зокрема розробивши сполучення Варшава–Анкоридж над Північним полюсом, маючи у своєму розпорядженні на той час лише старе, неточне навігаційне обладнання. І до сьогоднішнього дня полярне сполучення є викликом у плануванні польотів, тому з тим більшим подивом ми спостерігаємо за досягненнями наших пілотів.

Я також хотів би подякувати панові Міністру закордонних справ України Дмитру Кулебі за надзвичайно теплі слова, передані екіпажам PLL LOT та Польській авіаційній групі – «За останні тижні компанія PLL LOT, поєднуючи людей та доставляючи допомогу, стала дипломатичним майданчиком для наших народів. Те, що роблять поляки, підтримуючи нас у ці важкі часи, є безцінним». Я приєднуюся до цих подяк - я пишаюся тим, що працюю з такими небайдужими людьми. Я також дякую вам за кожну пожертву на організацію, що надають допомогу тим, хто цього потребує. Як це чудово сказав пан Міністр: «Світло повинно перемогти темряву».

Z lotniczym pozdrowieniem | Best regards | з найкращими побажаннями

Prezes PLL LOT | LOT Polish Airlines CEO | Президент LOT
Rafał Milczarski

©ARCHIWUM PLL LOT OKŁADKA: BENJAMIN SUTER/UNSPLASH

PL

Najwspanialszy pomnik miłości na świecie – tym jest Tadż Mahal, wyrażone w marmurowej budowli uczucie cesarza Szahdżahana do zmarłej żony Mumtaz Mahal. Zbudowana w Agrze nad rzeką Jamuną świątynia zachwyca symetrią, harmonią, doskonałością w każdym detalu, majestatem, ale przede wszystkim ponadczasowym pięknem. Ale to nie jedyny architektoniczny klejnot Indii, ponieważ ten kraj ma ponad 300 tys. meczetów, 2 mln hinduskich świątyń i mnóstwo bajkowych pałaców – wybrane z nich prezentujemy w tym wydaniu *Kaleidoscope*.

Jednak to nie koniec zachwytów – innym ciekawym krajem, na którym skupiliśmy w tym miesiącu uwagę, jest Azerbejdżan. Tutaj od starożytności czczono żywioł ognia i właśnie ten motyw pojawia się często w lokalnej architekturze. Są tu świątynie ognia, domy ognia, najbardziej rzucającym się w oczy symbolem Baku są dwie wieże ognia, zaś jednym z najpopularniejszych i najbardziej niezwykłych miejsc jest Yanar Dag zwane „płonącą górą", pęknięcie w ziemi, z którego od wieków wydobywa się ogień.

Z kolei Chicago to miasto, gdzie zbudowano pierwszy nowoczesny wieżowiec, 10-piętrowy Home Insurance Building, i wymyślono słynne ciasto brownie. Zaś Sarajewo, nazywane europejską Jerozolimą ze względu na to, że trzy wielkie monoteistyczne religie współegzystują tutaj na bardzo małym obszarze, zapewne również stanie się modnym kierunkiem nie tylko tego lata.

ENG

The greatest monument of love in the world, is the Taj Mahal. It's the affection of Emperor Shah Jahan for his deceased wife, Mumtaz Mahal, expressed in a marble building. This temple of love built in Agra on the Yamuna River delights with symmetry, harmony, perfection in every detail, majesty, and above all, timeless beauty. But this is not India's only architectural gem, as the country has over 300,000 mosques, two million Hindu temples and tons of fairy-tale palaces, a selection of which we present in this edition of *Kaleidoscope*.

However, that's not all - Azerbaijan is another interesting country on which we focus our attention this month. The element of fire has been worshiped here since antiquity, and this motif often appears in local architecture. There are temples of fire, houses of fire, and the most visible symbol of Baku are two fire towers. And one of the most popular and unusual places is Yanar Dag, also known as the "burning mountain", a crack in the ground from which fire has been coming out for centuries.

Chicago, on the other hand, is a city where the first modern 10-story Home Insurance Building was built and the famous brownie was invented. And Sarajevo, called the European Jerusalem due to the fact that three great monotheistic religions coexist here, will perhaps also become a fashionable destination not only this summer.

Agnieszka Franus

redaktor naczelna | editor in chief
Agnieszka Franus

Travelling from the *Past* into the *Future*

DUTY FREE SHOPPING

Baltona 75 years

WWW.BALTONA.PL

16

54

8 **Wydarzenia kulturalne**
Cultural events

10 **Dlaczego warto odwiedzić Chicago**
Why? Chicago

16 **Połączenie Warszawa–Chicago ma 50 lat**
The Warsaw-Chicago connection is 50 years old.

24 **Podróż życia: Baku**
Journey of a lifetime: Baku

34 **Dlaczego warto odwiedzić Sarajewo**
Why? Sarajevo

40 **Inspiracje: Indie**
Inspirations: India

46 **Polska: Wrocław**
My Poland: Wroclaw

54 **Kuchnia czeska**
Cuisine of The Czech Republic

60 **Beauty: nowości**
New in

62 **Must have: dodatki**
Accessories

64 **Good address: strefa prestiżu**
Prestige zone

©ADOBE STOCK (2), ISTOCK (2), ARCHIWUM PLL LOT

KALEIDOSCOPE

tel. 22 360 38 00,
e-mail: kaleidoscope@burdamedia.pl
redaktor naczelna: **Agnieszka Franus**
redaktor prowadząca: **Agnieszka Michalak**
dyrektor artystyczny: **Grzegorz Komorowski**
fotoedycja: **Magdalena Rudzka**
korekta: **Tomasz Cholaś**
DTP: **Krzysztof Stypułkowski**
red. wersji angielskiej: **Anna Górniak, Stephen Canty**
red. wersji węgierskiej: **Róbert Rakovics**
produkcja: **Stanisław Siemiński**
koordynator LOT: **zespół Biura Komunikacji**

BurdaInternational PL

Wydawnictwo:
Burda Media Polska sp. z o.o.
ul. Marynarska 15, 02-674 Warszawa,
tel. 22 360 38 00 www.burdamedia.pl

ZARZĄD
Interim Chief Executive Officer
Martin Weese
Chief Financial Officer
Przemysław Kłobut
Chief Commercial Officer
Michał Helman

Sales Director
Małgorzata Nocuń-Zygmuntowicz
t. +48 692 440 088
Dyrektor Dystrybucji i Obsługi Klienta / Director of Distribution and Subscriptions
Tomasz Kałuża

REKLAMA:
Burda Media Polska sp. z o.o.
Sekretariat Biura Reklamy / Advertising Secretariat
Tel. 022 360 36 03, fax. 22 360 39 80,
e-mail: reklama@burdamedia.pl

Dyrektor Biura Reklamy
Head of Advertising Team of Corporate Media
Jolanta Kurek
t. +48 692 440 107
e-mail: jolanta.kurek@burdamedia.pl

Klarna. For Business

Odwaga w biznesie się opłaca.

Działaj na przekór.
Uwolnij potencjał wzrostu Twojej firmy.

Zeskanuj kod lub wejdź na
klarna.com/pl/odwaga

KULTURA
Culture

FILM
Movie

WALKA KOGUTÓW Cockfight

Pyszna komedia o absurdach show-biznesu. Znana z niekonwencjonalnych metod pracy reżyserka Lola angażuje do filmu dwóch tyle sławnych, co zakochanych w sobie aktorów. Dostajemy zatem kino w kinie, nagłe zwroty akcji i sporo słownych przepychanek. Oraz Penélope Cruz i Antonia Banderasa w głównych rolach.
A delicious comedy about the absurdities of show business. The director Lola, known for her unconventional methods of working, engages two actors who are not only famous, but also in love with each other So we get cinema in the cinema, sudden plot twists and a lot of bantering back-and-forth. In the leading roles: Penelope Cruz and Antonio Banderas.

Boscy, reż. | dir. Mariano Cohn/Gastón Duprat

PIĘKNY UMYSŁ Beautiful mind

Przejmujący obraz francuskiej reżyserki Céline Sciamma (m.in. *Portret kobiety w ogniu*) o sile dziecięcej wyobraźni. Ośmioletnia Nelly traci babcię i musi się zmierzyć nie tylko z własną żałobą, ale także ze smutkiem, który ogarnia jej rodzinę, zwłaszcza mamę. Na domiar złego ta wkrótce opuszcza dziewczynkę. Dziecko tymczasem spotyka bliźniaczo podobną rówieśnicę noszącą imię matki – Marion. Czy spotyka ją przypadkowo?
A moving picture by the French director Céline Sciamma (*Portrait of a Lady on Fire*) about the power of a child's imagination. Eight-year-old Nelly loses her grandmother and has to deal not only with her own grief, but also with sadness that grips her family, especially her mother. who soon abandons the girl. Meanwhile, the child meets a twin-like peer named after the mother - Marion. May it be just a coincidence?

Mała mama, reż. | dir. Céline Sciamma

ART
Sztuka

MEMY I PSIE SUCHARKI Memes and lame jokes

Czasem zaskakująca i zabawna, innym razem trudna i bolesna. Kobiecej codzienności nie sposób jednoznacznie zdefiniować, ale można ją... pięknie narysować i opatrzeć błyskotliwymi tekstami. Właśnie takie są prace Marty Frej, Marii Apoleiki Małgorzaty Halber, Agnieszki Szczepaniak i kilku innych rysowniczek, które można oglądać na wystawie *#PatrzęCzujęRysuję* w warszawskim Muzeum Karykatury.
Sometimes surprising and fun, other times difficult and painful. It is impossible to clearly define women's everyday life, but it can be ... beautifully drawn and described with brilliant texts. This is what the works of Marta Frej, Małgorzata Halber, Agnieszka Szczepaniak and several other cartoonists are like. They can be seen at the exhibition *#PatrzęCzujęRysuję* at the Museum of Caricature in Warsaw.

#PatrzęCzujęRysuję, **Muzeum Karykatury, Warszawa, until 21.08.2022**

Nieładnie, **Kamila Szcześniak**

WSZYSTKO, CO KOCHAM
All I love

Jak podkreśla autor, ta poetycka książka – która, uwaga, nie jest typowym przewodnikiem – powstała z miłości do Bieszczadów i jest zachętą, by nauczyć się „ich słuchać i na nie patrzeć". A przy okazji poznać ich historię i zejść z utartych szlaków. Zatem do dzieła!
As the author emphasizes, this poetic book - which isn't a typical guide – was created out of love for the Bieszczady Mountains and is an encouragement to learn to "listen and look at them". We will get to know the mountains' history and go off the beaten track Enjoy it!

Bieszczady. Dla tych, którzy chcą je poznać naprawdę,
Adrian Markowski, Prószyński

PALCE LIZAĆ
Finger-licking

Wiedzieliście, że carbonara nie ma włoskiego rodowodu, a fettuccine powstało, kiedy Alfredo di Lelio, troskliwy mąż i szef kuchni, chciał przygotować pożywny posiłek zmęczonej porodem żonie? Te i wiele innych ciekawostek o makaronach serwuje nam Luca Cesari, historyk gastronomii i kucharz eksperymentalny.
Did you know that Carbonara doesn't have an Italian lineage, and fettuccine came about when Alfredo di Lelio, a caring husband and chef, wanted to prepare a nutritious meal for his tired wife? These and many other curiosities about pasta are served by Luca Cesari, a gastronomy historian and experimental cook.

Historia makaronu w dziesięciu daniach, **Luca Cesari, Znak**

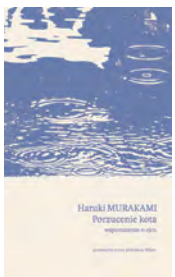

ZNACZENIA
Meanings

Wielu krytyków uważa *Porzucenie kota* za jeden z najważniejszych tekstów Murakamiego będący kluczem do zrozumienia jego twórczości. Esej wyjaśnia, m.in. dlaczego w utworach japońskiego pisarza pojawiały się sceny związane z II wojną światową i jaką rolę pełnił w nich jego ojciec.
Many critics consider *Abandoning a Cat* as one of Murakami's most important texts being the key to understanding his work. The essay explains, among others why in the works of the Japanese writer there were scenes related to World War II, and what was the role that his father played in them.

Porzucenie kota. Wspomnienie o ojcu,
Haruki Murakami, Wyd. Muza

KSIĄŻKI
Books

TESTAMENT Testimony

Nagrodzona Pulitzerem oraz National Book Critics Circle Award książka ulubionej pisarki Baracka Obamy. Tytułowy *Gilead* to list pożegnalny pewnego pastora do jego 7-letniego syna. Przewidując swój kres, kaznodzieja chce zostawić w spadku choć namiastkę ojcostwa oraz przemyślenia, inspiracje i wartości.
Pulitzer-winning and National Book Critics Circle Award-winning book by Barack Obama's favourite writer. The title *Gilead* is a farewell letter from a pastor to his 7-year-old son. Anticipating his end, the preacher wants to leave behind, at least a substitute of fatherhood, as well as thoughts, inspirations and values.

Gilead, **Marilynne Robinson, Prószyński**

©MANOLO PAVON, KAMILA SZCZEŚNIAK, M.P.

Rzeka Chicago, choć nieduża, jest ważna – łączy Wielkie Jeziora z rzeką Missisipi.
The Chicago River, although small, is an important link between the Great Lakes and the Mississippi River.

THE SECOND CITY

tekst | by MAGDALENA RUDZKA

Choć to trzecie co do wielkości miasto USA, Chicago może uchodzić za symbol amerykańskiej metropolii. A nawet zabytek amerykańskiej historii, którego ulice uwieczniono w niezliczonych filmowych hitach, chociażby w *Blues Brothers*.

Although it is only the third largest city in the US, Chicago can be considered to symbolise the American metropolis or even to encapsulate American history. Its streets have been immortalized in *The Blues Brothers* and countless other blockbusters.

2

1

1. Hot dog w stylu chicagowskim zawsze robi się z wołową kiełbaską i bułką z makiem.
A Chicago-style hot dog is always made with beef sausage and a roll with poppy seeds.

2. Otwarty w 1921 r. Chicago Theater to najsłynniejsza scena miasta, znana zresztą w całym kraju.
The Chicago Theater, which was opened in 1921, is the city's most famous stage, known throughout the country.

3

4

3. Rzeźba *Flaming* Alexandra Caldera stoi w centrum Chicago od 1974 r.
The sculpture "Flaming" by Alexander Calder has been standing in downtown Chicago since 1974.

4. Crown Fountain w parku Millennium to nie tylko fontanna, ale i multimedialna rzeźba wideo.
The Crown Fountain in Millennium Park is not only a fountain, but also a multimedia video sculpture..

PL

Chyba żadne z amerykańskich miast nie doczekało się tylu przydomków co Chicago. Nazywane jest m.in. Windy City – Wietrznym Miastem (ze względu na pogodę kształtowaną przez wielkie jezioro – Michigan). Inne przydomki to Chi-Town, The City That Works czy City in a Garden. Ale najbardziej interesujący z nich to The Second City. Dlaczego właściwie Chicago ma być „drugie w kolejności" – i po czym? Wytłumaczenia są co najmniej dwa, obydwa zakorzenione głęboko w historii. Pierwsze to pamiątka rywalizacji z Nowym Jorkiem sięgającej początków XX w. Ambicje Chicago, by być największym miastem USA, przyniosły mu „tylko" drugie miejsce (dziś jest trzecim, po Nowym Jorku i Los Angeles). Kolejne wyjaśnienie odnosi się do ogromnego pożaru, który wybuchł w 1871 r. i strawił prawie jedną trzecią miasta. Trzeba było je więc odbudować i The Second City oznacza tyle co „miasto zbudowane dwa razy".

Paradoksalnie pożar umożliwił rozkwit architektury w Chicago. W 1885 r. powstał tu pierwszy drapacz chmur na świecie – nieistniejący już 10-piętrowy Home Insurance Building, który był jak na swój czas czymś zupełnie wyjątkowym. Inne wczesne wieżowce stoją jednak w Chicago do dziś, np. Metropolitan Tower, Pittsfield Building czy piękny neogotycki Tribune Tower. Są zabytkami i powodem miasta do wielkiej dumy.

Ale dla nas Chicago jest miastem arcyciekawym z jeszcze jednego powodu: mieszka tu prawie 180 tys. Polaków, a o kiełbasę tu równie łatwo co w każdym polskim mieście. Polonia współtworzy koloryt i gospodarkę Chicago od ponad stu lat. ■

THAMES
BRITISH SCHOOL

THAMES BRITISH SCHOOL WARSAW

A part of the Thames British School Group which has British International Schools within the UK, Spain and Poland.

- **A leading International School in Warsaw that offers the full complement of education from the ages of 2.5 to 19 years**
- **Fully accredited to deliver the Cambridge Curriculum**
- **Authorised to deliver the International Baccalaureate Diploma Programme**
- **Teachers are qualified, experienced and native level speakers of English**
- **More than 45 nationalities. Multicultural tolerant atmosphere.**
- **5 campuses in and around the Warsaw – Ochota, Mokotów, Włochy and Piaseczno.**

www.thamesbritishschool.pl

Cambridge Assessment International Education

Cambridge International School

ib Diploma Programme

1

2

3

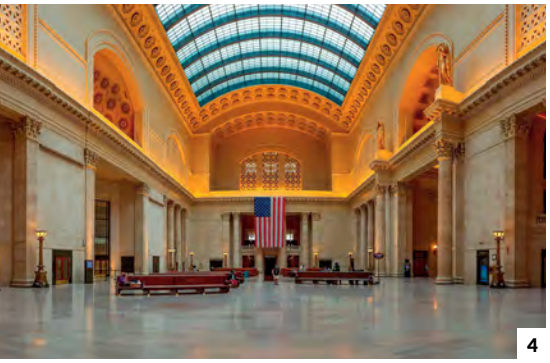

4

5

1. Park Millennium to miejsce pełne nowoczesnej architektury i tętniące życiem.
Millennium Park is a vibrant place full of modern architecture.

2. Historyczne chicagowskie nabrzeże wybudowano w 1916 r. Dziś służy przede wszystkim rozrywce.
The historic Chicago waterfront was built in 1916. Today, it is primarily for entertainment.

3. Deep dish to lokalna odmiana pizzy pieczona w głębokich formach.
Deep dish is a local type of pizza, baked in deep moulds.

4. Union Station to jeden z najpiękniejszych dworców kolejowych w USA.
Union Station is one of the most beautiful railway stations in the USA.

5. Rzeka Chicago zabarwiona na zielono z okazji Dnia św. Patryka.
The Chicago River stained green for St. Patrick's Day.

ENG

No American city has had as many nicknames as Chicago. For instance, it is called Windy City (due to the weather shaped by Lake Michigan), Chi-Town, The City That Works, or The City in a Garden. But the most interesting is The Second City. Why exactly is Chicago supposed to be "second in line" - and which city comes first? There are at least two explanations, both deeply rooted in history. The first is a reminder of the rivalry with New York that dates back to the beginning of the 20th century. Chicago came second in the largest city competition (today, it is in third place, after New York and Los Angeles). Another explanation relates to the huge fire that broke out in 1871 and consumed almost a third of the city. Having to be rebuilt made it a "Second City".

Paradoxically, thanks to the fire, its architecture began to flourish. In 1885, the world's first skyscraper was built here - the long gone 10-storey Home Insurance Building. There was nothing like it at the time. Other early skyscrapers still stand in Chicago, such as the Metropolitan Tower, the Pittsfield Building, and the beautiful neo-Gothic Tribune Tower. These monumental structures are the pride of the city.

But what makes Chicago appealing to us is that almost 180,000 Poles live here. It's as easy to get kielbasa here as in any Polish city. The Polish community has been contributing to the colour and economy of Chicago for over a hundred years. ■

LOT POLISH AIRLINES
A STAR ALLIANCE MEMBER
Połączenia
Connections
WAW–ORD–WAW
Więcej informacji na ■
More information on
lot.com
lot.com

©ADOBE STOCK (2), ISTOCK (2), SHUTTERSTOCK (4), BENJAMIN RASCOE, P.R. DOYLE/UNSPLASH

BOGATE DOŚWIADCZENIE • BOGATE DOŚWIADCZENIE •
26 lat

Ilasz & Associates Law Office
Międzynarodowa kancelaria w USA i Polsce

Kompleksowa obsługa prawna w USA i Polsce dla podmiotów gospodarczych i osób fizycznych. Reprezentacja w sprawach **biznesowych, imigracyjnych, wypadkowych, karnych, spadkowych i w obrocie nieruchomościami.**

Comprehensive legal services in the USA and Poland for business entities and individual persons. We represent clients in **business activities, immigration, accidents, criminal, inheritance cases and in real estate transactions.**

WE SERVE OUR CLIENTS IN ALL STATES
IN THE USA IN COOPERATION WITH LOCAL COUNSEL

Główne siedziby kancelarii

www.ilaszlawfirm.com

Manhattan
1 Maiden Lane,
New York, NY 10038
9 Piętro
tel. 212-480-2222
office@ilaszlawfirm.com

New Jersey
1035 Route 46 East
Clifton, NJ 07013
Pokój 105
tel. 973-773-9060
office@ilaszlawfirm.com

Warszawa
ul. Złota 3
00-019 Warszawa
Lokal 21
tel. 48-22-115-9200
biuro@ilaszlawfirm.com

Gdańsk
Al. Zwycięstwa 13A
80-219 Gdańsk
tel. 48-58 -66-23 16
biurogdansk@ilaszlawfirm.com

PAN AM
PAN AMERICAN

PRZEZ **WIELKĄ WODĘ**

ACROSS THE POND

tekst | by **MARTA RADZIKOWSKA, PLL LOT**

Dokładnie 50 lat temu, w maju 1972 r., samolot Polskich Linii Lotniczych wykonał pierwszy rejs do Chicago. Dziś na tej trasie lata blisko 200 tys. pasażerów rocznie.
In May 1972, Polish Airlines made its first flight to Chicago. Fifty years on, nearly 200,000 passengers now fly this route annually.

1 2

PL

Jest jak wąż, który co 30 lat zrzuca skórę i przywdziewa kolejną, żeby dostosować się do nowej rzeczywistości – pisał o Chicago amerykański historyk, prof. Dominic Pacyga. A w zmienianiu skóry pomagają transoceaniczne rejsy i emigranci z Europy, którzy od dekad kształtują rzeczywistość Wietrznego Miasta. Niemały udział mają w tym także Polacy: – Już od 50 lat łączymy Polskę z Chicago, największym „polskim" miastem za granicą – podkreśla Krzysztof Moczulski, rzecznik prasowy LOT-u.

PRZEZ ATLANTYK

W latach 70. XX w. chicagowskie lotnisko było największym na świecie. Samoloty startowały z niego co 30 sekund. Dokładnie 17 maja 1972 r. wylądował na nim Iljuszyn Ił-62 hucznie witany przez przedstawicieli władz lotniskowych, Konsulat Generalny PRL i Polonię amerykańską. Był to pierwszy rejs Polskich Linii Lotniczych LOT do Chicago. – Samolot otrzymał nazwę „Mikołaj Kopernik". Chrzciny odbyły się z wielką pompą na zamku w Olsztynie. Potem w kopernikowskim obserwatorium we Fromborku miał miejsce wpis do książki pamiątkowej. Z kolei z okazji otwarcia połączenia do Chicago także w konsulacie odbył się duży bankiet – wspomina kapitan Tomasz Smolicz, który uczestniczył (jako pierwszy oficer) w inauguracyjnym rejsie. I dodaje, że lotom przez Atlantyk mógł wprawdzie sprostać również Boeing 707 czy 747, jednak w epoce Gierka eksploatacja zachodnich samolotów była nie do pomyślenia.

ENG

"In many ways Chicago is like a snake that sheds its skin every thirty years or so and puts on a new coat to conform to a new reality", wrote the American historian, Professor Dominic Pacyga. And this is aided by transoceanic cruises and immigrants from Europe, who have been shaping the reality of the Windy City for decades. Poles have also played a significant part. "We have been connecting Poland with Chicago, the largest 'Polish' city outside Poland for fifty years", emphasizes LOT spokesperson, Krzysztof Moczulski.

ACROSS THE ATLANTIC

In the 1970s, Chicago's O'Hare International Airport was the largest in the world. Planes took off every 30 seconds. On 17 May 1972, an Ilyushin Il-62 landed on there, enthusiastically greeted by members of the airport authorities, the Consulate General of the Polish People's Republic, and the Polish diaspora. This was the first LOT Polish Airlines flight to Chicago. "The name of the plane was Nicolaus Copernicus. It was named at Olsztyn Castle amid great fanfare. Later, an entry in the commemorative book was made at the Copernicus observatory in Frombork. And a large banquet was held at the consulate to mark the opening of the connection to Chicago", recalls Capt. Tomasz Smolicz, who participated (as first officer) in the inaugural cruise. He adds that, although transatlantic flights were possible on Boeing 707s or 747s, employing Western aircraft was unthinkable during the Gierek era.

IN SEARCH OF A BETTER LIFE

Poles mainly travelled from the Old Continent to the New World for economic reasons. And the most popular desti-

W POSZUKIWANIU LEPSZEGO ŻYCIA

Ze Starego Kontynentu do Nowego Świata Polacy podążali głównie z powodów zarobkowych. A najchętniej wybieranym kierunkiem było właśnie Chicago. – Przed rozpoczęciem rejsów w 1972 r. jedynym środkiem transportu do USA był statek Stefan Batory. Rejs trwał ponad tydzień. Oczywiście można było polecieć do Stanów przez Londyn czy Frankfurt, ale kogo było na to stać – opowiada kapitan Stanisław Radzio i dodaje: – Dopiero gdy LOT otworzył połączenia transatlantyckie, te podróże dla Polaków stały się przystępne. Zanim Iły-62 trafiły do LOT-u, w swojej flocie mieli je Czesi. – Stało się oczywiste, że kiedy w 1972 r. otworzyliśmy połączenie, Czesi stracili na znaczeniu, bo pasażerowie z Warszawy latali już z nami – wspomina Władysław Metelski, doradca zarządu PLL LOT ds. floty. Najliczniejsze grupy emigracyjne przybywały z Podhala, Podlasia i Podkarpacia. Szacuje się, że w największym mieście stanu Illinois, mieszkało w tamtym czasie ok. 750 tys. Polaków i Amerykanów polskiego pochodzenia. Na tak dużą koncentrację złożyło się kilka fal emigracji: przed wybuchem pierwszej wojny światowej, potem fala międzywojenna oraz powojenna, która była podyktowana ucieczką przed stalinizmem. W latach 70., 80. i 90. Polacy podróżowali do swoich rodzin, które już od jakiegoś czasu układały sobie życie w USA. – Bardzo dużo byłych żołnierzy czy marynarzy zdecydowało się osiąść w Stanach Zjednoczonych. Stąd paląca potrzeba łączności przez Atlantyk – dodaje Metelski.

Emigrantów, którzy w mieście bluesa budowali swój American Dream, z czasem było stać na zakup biletów lotniczych dla swoich bliskich. Co ciekawe, tylko obywatele Polski mogli kupić bilety za złotówki. Wybór LOT-u był zatem rozwiązaniem nie tylko bardziej komfortowym w porównaniu do podróży z innych miast Europy, ale i opłacalnym.

LOT-owskim „prostym" Iłem-62 można się było dostać do Chicago i innych amerykańskich miast do roku 1984. Jego ulepszoną wersją była maszyna w wersji Ił-62M. Samoloty te latały do 1989 r., kiedy ustąpiły miejsca dwusilnikowemu Boeingowi 767. Była to prawdziwa rewolucja – z pięcioosobowej załogi w kokpicie zostało dwóch pilotów, a rejsy do Stanów Zjednoczonych odbywały się już bez międzylądowań na dotankowanie w Gander czy Montrealu. Dziś za ocean dostaniemy się jednym z najnowocześniejszych samolotów świata – Boeingiem 787 Dreamlinerem. Loty Polskich Linii Lotniczych do Chicago odbywają się sześć razy w tygodniu z Warszawy i raz w tygodniu z Krakowa.

1. Kokpit samolotu Ił-62 „Tadeusz Kościuszko". Miał 5 miejsc dla załogi, którą tworzyli: kapitan, drugi pilot, nawigator, inżynier pokładowy i radiotelegrafista.
The cockpit of the Il 62 "Tadeusz Kościuszko" plane. It had 5 seats for the crew consisting of the captain, the co-pilot, the navigator, the flight engineer and the radio operator.

2. Dyrektor naczelny PLL LOT Włodzimierz Wilanowski (drugi z prawej) i dyrektor handlowy PLL LOT Zbigniew Stabeusz (pośrodku) witani przez przedstawicieli Polonii w Chicago.
The CEO of PLL LOT Włodzimierz Wilanowski (second from the right) and the commercial director Zbigniew Stabeusz (in the centre) welcomed by the representatives of the Polish community in Chicago.

3. Bilet inauguracyjny połączenia Warszawa–Chicago.
Inaugural ticket for the Warsaw-Chicago connection.

nation was Chicago. "Before flights began in 1972, the only means of transport to the USA was the ship Stefan Batory. The voyage took over a week. Of course, it was possible to fly to the United States via London or Frankfurt, but who could afford it back then?", says Capt. Stanisław Radzio, adding: "It was only when LOT opened transatlantic connections that those journeys became affordable to Poles. Before the Il-62s were delivered to LOT, the Czechs had had them in their fleet. "It became obvious that when we opened the connection in '72, the Czechs lost their importance, because passengers from Warsaw started flying with us", recalls Władysław Metelski, advisor to the PLL LOT Management Board for the fleet. The most numerous emigration groups came from Podhale, Podlasie and Podkarpacie. It is estimated that approx. 750,000 Poles and Americans of Polish descent were living in the largest city in Illinois at the time. Several waves of immigration contributed to this large concentration: before, during and after WWII, and then during the Stalinist period. In the 70s, 80s and 90s, many Poles joined their families, who had long been building their lives in the USA. "A lot of former soldiers or sailors decided to settle in the United States. Hence the pressing need for transportation across the Atlantic", adds Metelski.

The expatriates who built their American Dream in Blues City could eventually afford to buy airline tickets for their loved ones. Interestingly, only Polish citizens could buy tickets in Polish currency. Choosing LOT was therefore not only more convenient than travelling from other European cities, it was also more cost-effective.

People could travel to Chicago and other US cities on board LOT's "simple" Il-62 until 1984. Its improved version was the Il-62M. These planes operated until 1989, when they made way for the twin-engine Boeing 767.

3

Dreamlinery w barwach LOT-u od stycznia 2013 r. do marca 2022 r. na trasie do Chicago wylatały 29 391 godz.
LOT's Dreamliners logged 29,391 hours from January 2013 to March 2022 along the route to Chicago.

17 maja 1972
17 May 1972

LOT wykonuje pierwszy rejs pasażerski na trasie Warszawa – Chicago

LOT makes its first passenger flight along the Warsaw – Chicago route

1975
1975

LOT otwiera własną piekarnię, aby na rejsach do Chicago (i wszystkich długodystansowych) zapewnić świeże pieczywo

LOT opens its own bakery to provide fresh bread on flights to Chicago (and other long-haul flights).

1981–1984
1981–1984

LOT wymienia Iły-62 na Iły-62M, które od tej pory obsługują rejsy do Chicago

LOT replaces the Il-62 with the Il-62M, which from then on operates flights to Chicago.

Uroczysty chrzest samolotu Ił-62 noszącego imię „Tadeusz Kościuszko".
The ceremonial baptism of the Il-62 aircraft named "Tadeusz Kościuszko".

DROGA W PRZESTWORZA

Loty pasażerskie – nie tylko te do Chicago – mają bogatą historię, która sięga początku XX w. Pierwszym pasażerem w dziejach lotnictwa był 28-letni mechanik Charles Furnas, którego na pokład zaprosili bracia Wright. Rejs trwał jedynie kilkadziesiąt sekund.

Pierwszymi maszynami, które przewoziły pasażerów były zaś sterowce, jednak wypadek LZ 129 Hindenburg zaważył na zakończeniu ich spektakularnej, acz krótkiej kariery. W roku 1937 zastąpiły je hydroplany. Operując z powierzchni wody, nie potrzebowały długich betonowych pasów startowych, których budowa wiązała się wówczas z niemałymi kosztami. Legendarna flota „Clipperów", bo tak nazywano czteromotorową latającą łódź Boeing 314 (miał 32 m długości i był wówczas jednym z największych samolotów świata), należała do nieistniejących już amerykańskich linii Pan American World Airways. Chociaż luksusowy i nowoczesny B314 nie od razu wkupił się w łaski pasażerów. Kredyt zaufania został mu udzielony po pierwszych lotach transatlantyckich, kiedy na pokładzie transportował jedynie pocztę. Szybko się przekonano, że hydroplan ma do zaoferowania coś znacznie więcej niż salonowy blichtr, pokładowy bar i eleganckie łazienki,

This was a veritable revolution – out of a crew of five, only two pilots remained in the cockpit, and flights to the US no longer required a stopover for refuelling in Gander or Montreal. The route is now covered by one of the most cutting edge aeroplanes in the world - the Boeing 787 Dreamliner. LOT flies to Chicago six times a week from Warsaw and once a week from Krakow.

THE WAY INTO THE SKIES

Passenger flights - not just those to Chicago - have a rich history that dates back to the beginning of the 20th century. The first passenger in the history of aviation was 28-year-old mechanic Charles Furnas, invited on board by the Wright brothers. The flight lasted less than a minute.

The first carried passenger aircraft were Zeppelins, but the fate of the LZ 129 Hindenburg put an abrupt halt to their spectacular but short career. In 1937, they were replaced by seaplanes. Taking off from and landing on the surface of the water obviated the need for long, concrete runways, which were prohibitively expensive to build. The legendary fleet of "Clippers", as the four-engine Boeing 314 flying boat was called (it was 32 metres long and was then one of the largest aircraft in the world), belonged to the now defunct Pan American World Airways. However, this luxurious and modern

Pierwszy samolot w barwach LOT-u, który przewoził pasażerów do Chicago, nosił nazwę „Mikołaj Kopernik".

The first LOT plane to carry passengers to Chicago was called "Nicolaus Copernicus".

16 stycznia 2013
January 16, styc2013

Do Chicago leci pierwszy Dreamliner LOT-u

LOT's first Dreamliner flies to Chicago.

2014
2014

LOT otwiera serwis kelnerski w klasie biznes

LOT opens a waitressing customer service in business class.

2019
2019

LOT przewiózł do Chicago rekordową liczbę pasażerów – 212 tys.

LOT carries the record 212 thousand passengers to Chicago.

W latach 70. ubiegłego wieku w największym mieście stanu Illinois, czyli Chicago, mieszkało ok. 750 tys. Polaków i Amerykanów polskiego pochodzenia.

In the 70s, there were approx. 750 thousand Poles and Americans of Polish descent living in Chicago, the largest city of the state of Illinois.

a mianowicie – bezpieczeństwo. I tak 8 lipca 1939 r. hydroplan Pan Amu, bo tak był nazywany, wykonał pierwszy rejs pasażerski. Długo nie latał jednak w spokoju – we wrześniu 1939 r. został oddany armii. Twardego lądowania związanego z wybuchem II wojny światowej uniknęły jedynie trzy Clippery, które trafiły w ręce Brytyjczyków (przewoziły polityków).

Gdy wydawało się, że szczytem marzeń o dalekich podróżach było pokonanie bariery transoceanicznej odległości, świat usłyszał o Concordzie. I to dosłownie, bo maszyna o napędzie turboodrzutowym była niesamowicie głośna, ale za to cechowała ją naddźwiękowa prędkość. Odległość z Paryża do Nowego Jorku pokonywała w zaledwie 3,5 godz. Pierwszy oblot Concorde'a odbył się w 1969 r. Odrzutowiec służył 27 lat. Stworzony przez Francuzów i Brytyjczyków samolot, nazwany Concorde w nawiązaniu do porozumienia między krajami (*concorde* po francusku oznacza zgodę), nie był pierwszym pasażerskim samolotem naddźwiękowym. Tuż przed nim w niebo wzbił się radziecki Tu-144, który – ze względu na podobieństwo – zyskał przydomek „Concordski".

Kiedy bracia Wright zaprosili na pokład pierwszego pasażera, z pewnością nie śniło im się nawet, że kilka dekad później podniebne maszyny będą mieścić kilkuset pasażerów i pokonywać tysiące kilometrów bez konieczności dodatkowego tankowania. Dziś podczas lotu możemy się cieszyć filmami, grami wideo, możemy rozłożyć nasz fotel i śnić kilkanaście tysięcy metrów nad Atlantykiem. Słowem – być pod dobrymi skrzydłami. ■

Władysław Metelski, doradca zarządu ds. floty, w 1972 r. był technologiem w Locie.
Władysław Metelski, advisor to the Management Board for the fleet, in 1972 was a technologist at LOT.

aircraft did not immediately win universal favour. In fact it did not gain people's trust until its first transatlantic flights, when only mail was carried on board. It quickly became obvious that the seaplane had much more to offer than luxury, an on-board bar, and elegant bathrooms – namely safety. And on 8 July 1939, Pan Amu, as it was called, made its first passenger flight. However, it did not enjoy peaceful flights for long - in September 1939, it was handed over to the army. Only three Clippers avoided this WWII fate. They ended up in the hands of the British (they carried politicians).

When it seemed that the length of ocean to be crossed was no longer a barrier, the world heard about the Concorde - quite literally, as the turbo-jet engine was incredibly loud. This supersonic aircraft covered the distance from Paris to New York in just 3.5 hours. Concorde's first flight was in 1969. The jet served 27 years. The plane was developed and manufactured by a Franco-British consortium and named Concorde in reference to the treaty between the two countries that made it possible ("concorde" means "agreement" in French). But the Concorde wasn't the first supersonic passenger plane. The Soviet Tu-144 had soared into the sky shortly before the Concorde's maiden flight. Due to its similarity to the Concorde, it was nicknamed "Concordia".

Little did the Wright brothers know when they invited their first passenger on board that in just a few decades, aeroplanes would be carrying hundreds of passengers thousands of kilometres without having to refuel. We can now enjoy inflight movies and video games, or simply fold back our seat and go to sleep thousands of metres above the Atlantic. It's good to be under good wings. ■

©ZDJĘCIA: KAMIL ANDRUKOWICZ (1), ARCHIWUM PLL LOT (7)

Twoje wakacje szyte na miarę na Sardynii

Wakacje na SARDYNII

Apartamenty przy plaży, hotele, luksusowe wille, atrakcje.
Wybierz wczasy na Sardynii z polską asystą.

wakacjenasardynii.pl

SKARBY KAUKAZU

TREASURES OF THE CAUCASUS

tekst | by **GRZEGORZ KAPLA**

Tu wyrosło niegdyś naftowe imperium.
I do dziś zobaczymy po nim ślady.
Ale Azerbejdżan to dużo więcej niż tylko ropa.

An oil empire once existed here You can still see traces of it.
But there is much more to **Azerbaijan** than oil.

Nazwa stolicy Azerbejdżanu pochodzi z perskiego *badkube*, co oznacza „uderzenie wiatru".
The name of the capital of Azerbaijan comes from the Persian Badkube, which means the blow of the wind.

1

2

PL

Może niewielkie w porównaniu z Dubajem czy Szardżą, ale i tak stołeczne Baku próbuje dotrzymać im kroku nowoczesnością. Przy tym patrzy z góry na swoich młodszych naftowych braci. Ma w zanadrzu coś, na co tamte miasta muszą jeszcze zapracować – historię. I tę tragiczną, znaną choćby z *Przedwiośnia* Żeromskiego, i tę chwalebną – kiedy na niepodległość od Persów wybili się władcy Szyrwanu.

Imponujące budowle wyrastają w nowych dzielnicach. Niczym płomienie otaczają maleńkie, kamienne stare miasto i szerokie luksusowe aleje z czasów, kiedy Baku było najszybciej rozwijającym się miastem świata. Pieczołowicie odrestaurowane pałace i kamienice naftowych bogaczy – na roponośnych polach wokół Baku wyrosły fortuny Rothschildów czy Nobla – są jakby żywcem przeniesione z ówczesnego Petersburga czy Paryża. Projektowali je polscy architekci i być może dlatego miasto od razu wydaje się nam bliskie. Przychylne.

Sercem stolicy jest zabytkowa XII-wieczna baszta Wieża Dziewicy. Zwiedzamy tu też pałac książąt Szyrwanu, muzeum narodowe, dzielnicę pałaców, promenadę nadmorską (nie wykąpiemy się niestety, woda jest gęsta od ropy), operę, aleję fontann i oczywiście meczet Dżuma uchodzący za cudow-

ENG

It may be small compared to Dubai or Sharjah, but the capital city of Baku is doing its best to keep pace with modernity. And it looks down on its younger oil brothers. It has something that those cities still have to work for – history. The tragic story of Baku is known from e.g. Żeromski's *Przedwiośnie*. The glorious one began when the rulers of Shirvan broke free from Persian rule.

Imposing modern buildings are springing up in new districts. Like flames, they surround the tiny old town, with its stone houses and wide, luxurious boulevards that go back to when Baku was the fastest-growing city in the world. The meticulously restored mansions and tenement houses of oil tycoons – the oil-rich fields around Baku is where the fortunes of the Rothschilds and the Nobels were built – look as if they had been transferred from St. Petersburg or Paris. They were designed by Polish architects and perhaps that is why the city immediately feels familiar and inviting.

The heart of Baku is the Maiden Tower. This structure symbolises the city. We also visit the Palace of the Shirvanshahs , the national museum, the palace district, the seaside promenade, the opera house, the avenue of fountains, and of course, the Juma Mosque, which is considered to be miraculous, be-

1. W Narodowym Muzeum Dywanów w Baku można oglądać dywany azerbejdżańskie tkane różnymi technikami.
In the National Carpet Museum in Baku you can see Azerbaijani carpets woven with different techniques.

2. Widowiskowo-sportowa Crystal Hall w Baku została zbudowana w 2012 r. na potrzeby Konkursu Piosenki Eurowizji.
Crystal Hall, the sports and entertainment arena in Baku was built in 2012 for the Eurovision Song Contest.

3. Na Yasil Bazar w Baku kupicie świeże warzywa i owoce w przystępnych cenach.
At Yasil Bazaar in Baku you can buy fresh vegetables and fruits at affordable prices.

ny, bo pomimo ogromu klęsk, wojen i kataklizmów żaden z kamieni jego konstrukcji nigdy się nie obruszył. W przedsionku, po lewej stronie, pod maleńkim oknem w pudłach leżą kamienie. Wyglądają jak oszlifowane przez wodę kawałki wapiennej skały. To myhir, święta ziemia z Mekki. Muzułmanie, kiedy się modlą, dotykają jej czołem i duchowo przenoszą się do najświętszego miejsca islamu. Azerowie są szyitami. Modlitwa jest dla nich ważna, bo wierzą, że Bóg, jeśli zechce, może zmienić swoje postanowienie.

WIECZNY OGIEŃ

Największą przygodą w tym kraju jest wyprawa w góry, ale zanim ruszymy w Kaukaz, wybieramy się na krótki wypad do Gobustanu – żeby zobaczyć przedwieczny cud. Tak jak ludzie, którzy szli Jedwabnym Szlakiem albo przemierzali ziemie między Eufratem a Morzem Śródziemnym. Specjalnie zbaczali z drogi, by dojrzeć ogień, który płonie samoistnie, wprost na piachu. Nie rozumieli, czym jest gaz, sądzili, że to sprawa duchów.

Pierwsza góra, jaką zobaczymy na północ od Baku, to Besbarmaq, jej imię znaczy „pięć palców", tak jak nazwa ulubionej azerskiej potrawy z koniny, tradycyjnie jedzonej rękoma. Góra jest święta

3

1

2

– nie z powodu koni, ale nieśmiertelnego proroka Chidira Zindy. Odwiedzał go Aleksander Wielki, ale i dziś można go spotkać, pod warunkiem że znajdzie się człowiek o czystym sercu. Czasy są trudne i Zinda rzadko się objawia, ale chętnych do odkrycia sekretu nieśmiertelności nie brakuje.

Sławniejszą górą w tym kraju jest tylko Shahdag. Ten skalno-śnieżny olbrzym, liczący sobie 4243 m n.p.m., od wieków budził zainteresowanie, bo w jego stokach znajdują się złoża magnezu, marmuru i kredy, a w jaskiniach odnaleziono ślady ludzkie sprzed 9 tys. lat. Dziś to główny ośrodek zimowej turystyki w południowo-wschodnim Kaukazie. Wybudowany ogromnym nakładem środków, położony na wysokości 2 tys. m, posiada wszystko, o czym można pomarzyć: 12 wyciągów, 14 naśnieżanych tras o różnym stopniu trudności, trasy dla segwayów, quadów i skuterów śnieżnych, kilkanaście hoteli, aquaparki, kluby, restauracje, parki rozrywki i docelowo 200 domków do wynajęcia. Jeszcze 6 lat temu była w tym miejscu nietknięta ludzką ręką dzika i groźna dolina. Ale odkąd Azerbejdżan stać na wszystko, musi mieć wszystko na najwyższym poziomie. Jeśli męczy nas tłum, wystarczy przenieść się do sąsiedniej doliny.

1. W 2000 r. historyczne centrum Baku zostało wpisane na listę UNESCO wraz z kompleksem pałacowym szachów Szyrwanu i Basztą Dziewiczą.
In 2000, the historic center of Baku was entered on the UNESCO list, along with the Shirvan Palace complex and the Maiden's Tower.

2. Diabelski młyn na bulwarze w Nadmorskim Parku Narodowym w Baku.
Ferris wheel on the Boulevard in Baku's Seaside National Park

3. Zaprojektowana przez Zahę Hadid w Baku nowoczesna bryła Centrum Hejdara Alijewa.
A modern structure of the Heydar Aliyev Center designed by Zaha Hadid in Baku.

cause despite the enormity of disasters, wars and cataclysms that it has suffered, none of the stones in its construction has ever moved. In the vestibule, on the left, under a tiny window, there are stones in boxes. They look like pieces of limestone rock sanded by water. This is myhir, the holy land of Mecca. When Muslims pray, they touch it with their forehead and spiritually move to the holiest place of Islam. Azeris are Shiites. Prayer is important to them because they believe that God can change His mind.

ETERNAL FIRE

The greatest adventure one can have in this country is a trip to the mountains. But before we set off to the Caucasus, we need to take a short trip to Qobustan - to see the same ancient miracle witnessed by those who followed the Silk Road or crossed the lands between the Euphrates and the Mediterranean. They deliberately deviated from the road to see the fire that burnt by itself, right on the sand. They didn't understand what gas was, they thought it was something spiritual.

The first mountain you see as you head north from Baku is Besh Barmag. The name means "five fingers", as does the name of Azerbaijani's favourite stew, which is made with horse meat and is traditionally eaten with hands. The mountain is sacred - not because of the horses, but because of the immortal prophet, Chidir Zinda. Alexander the Great used to visit him, but even today it's possible to meet him, provided that you find a man with a pure heart. Times are hard and Zinda seldom reveals himself, but there is no shortage of people willing to discover the secret of immortality.

The only mountain that's more famous in this country is Shahdag. This rock and snow giant, rising 4243 m above sea level, has aroused interest for centuries, because its slopes contain deposits of magnesium, marble and chalk. Human traces that date back more than 9,000 years have been found in its caves. Today it is the main centre of winter tourism in the South-East Caucasus. No expense was spared in building this resort at 2,000 m asl. It has everything you can dream of: 12 ski lifts, 14 snow-covered routes of varying difficulty, routes for segways, quads and snowmobiles, several hotels, wa-

W nowych dzielnicach Baku wyrastają nowoczesne, imponujące budowle.

Modern, impressive buildings are being built in the new districts of Baku.

3

1

1. W Azerbejdżanie koniecznie spróbujcie chleba wypiekanego tradycyjną metodą (w kamiennych piecach). In Azjeberjan you must try bread baked using the traditional method (in stone ovens).

2. Solne formacje kształtem przypominające grzyby na jeziorze Masazır (ok. 15 km na północ od Baku). Woda akwenu jest bardzo słona i ma jasnoróżowy kolor. Mushroom-shaped salt formations on Lake Masazir (approx. 15 km north of Baku). The water is very salty and has a light pink colour.

Laza – zagubiona pośród kaukaskich ostępów – jest ośrodkiem kultury Lezgińców, jednej z licznych grup etnicznych zamieszkujących góry na granicy Europy i Azji. Mają własny język i pismo, ich alfabet liczy aż 45 liter. Na drodze do tej wsi nie ma już mercedesów i lexusów, ale furmanki i piesi. Kosiarze idą na jakąś zagubioną łąkę, stada kóz o długich zakrzywionych rogach skubią przydrożne trawy. Kaukaz opada ku stepom grzbietami tłustymi niczym foki na słońcu, bez ładu i składu, jakby lodowce błądziły tutaj we wszystkie strony, rozpychając moreny i żłobiąc w ziemi mroźne blizny. Pogoda zmienia się często, mgły spadają nagle, znakowanych szlaków nie ma, a kaukaskie psy bywają nieprzejednane. Bezpieczniej iść w towarzystwie przewodnika.

MIŁOŚĆ CZYNGIS-CHANA

Nie ma niestety górskich dróg łączących doliny. Za każdym razem trzeba wrócić po śladach i odkrywać kolejną od samego dołu. Mimo to nikt z odwiedzających południowy Kaukaz nie ominie Xınalıku, które uchodzi za jedną z najstarszych nieprzerwanie zamieszkanych osad świata. Grobowce w skalnych rozpadlinach liczą sobie po siedem i więcej tysięcy lat. W dolinie mieszka półtora tysiąca ludzi. Mówią nieznanym nigdzie indziej językiem, a ich kultura jest starsza niż piramidy. Około VI w. ktoś przywiózł tam tkany dywan i od tej pory miejscowi tkają dywany, których ceny rosną w zawrotnym tempie. Poza tym to jedno z najbardziej malowniczych miejsc w Kaukazie.

Po górskich wyprawach odpocząć możemy w średniowiecznym karawanseraju Yukari w Szeki. Był to ważny punkt na Jedwabnym Szlaku. Brama pomieści współczesną ciężarówkę, fontanny chłodzą dziedzińce, pokoje na piętrze mają ciężkie

2

ter parks, clubs, restaurants, amusement parks and 200 houses for rent.

Until a few years ago, this was a wild and dangerous valley untouched by human hands. But ever since money has been no object in Azerbaijan, the country has had to have the best of everything. If you have had enough of the crowd, you can simply move to the neighbouring valley.

Laza - lost in the Caucasian backwoods - is the centre of Lezgin culture. The Lezgins are one of the numerous ethnic groups that inhabit the mountains on the border of Europe and Asia. They have their own language and alphabet, which unlike Russian, consists not of 26, but of 45 letters. You won't see any Mercedeses or Lexuses on the road to this village, but carts and pedestrians. Mowers head towards some lost meadow, herds of goats with long curved horns nibble at roadside grass. The Caucasus descends towards the steppes with its crests which resemble greasy seals basking in the sun. There's neither order nor composition, as if glaciers wandered in all directions here, pushing up the moraines and carving frosty scars in the ground. The weather changes frequently, the fog falls suddenly, there are no marked trails. So it's safer to go with a guide.

THE LOVE OF GENGHIS KHAN

Unfortunately, there are no mountain roads connecting the valleys. There is nothing for it but to explore every valley from the very bottom. Nevertheless, no visitor to the South Caucasus can skip Xınalıq, which is considered to be one of the oldest continuously inhabited settlements in the world. The tombs in the rock chasms are at least 7,000 years old. Some 1,500 people live in the valley. They speak a language unknown elsewhere, and their culture is older than the pyramids. Around the 6th century, someone brought a woven rug there, and since then, the locals have been weaving carpets, the prices of which are skyrocketing. Besides, it is one of the most picturesque places in the Caucasus.

pl.jbl.com

Słuchawki prawdziwie bezprzewodowe

REFLECTMINI NC

Zaprojektowane z myślą o ruchu, specjanie dla Twoich potrzeb
Dzięki JBL Signature Sound i Active Noise Cancelling dokanałowe słuchawki sportowe JBL Reflect Mini NC są idealnym towarzyszem aktywnego stylu życia.

TUNE 230NC TWS

Aktywna redukcja hałasu z funkcją Smart Ambient
Prawdziwie bezprzewodowe słuchawki z funkcją redukcji hałasu i Smart Ambient. Brzmienie JBL Pure Bass, 4 mikrofony, do 40 godz. pracy (10 godz. pracy słuchawek i 30 godz. zapasu w etui ładującym). Odporność na zachlapanie i pot (IPX4), komfortowe dopasowanie, aplikacja JBL Headphones.

LIVE PRO+ TWS

Więcej muzyki, mniej hałasu
Prawdziwie bezprzewodowe słuchawki dokanałowe z redukcją hałasu. Do 28 godzin odtwarzania z ładowaniem bezprzewodowym Qi (7 godz. pracy słuchawek i 21 godz. doładowania z etui ładującego). Szybkie parowanie Google. Ochrona przed zachlapaniem (IPX4).

1

1. Wulkany błotne w Dashgil w pobliżu rezerwatu Gobustan, położone ok. 1,5 godziny jazdy samochodem od Baku.
Mud volcanoes in Dashgil near the Gobustan reserve, approx. 1.5 hours by car from Baku.

2. Azerbejdżańska dolma (mięso zawijane w liście winogron) podawana z grillowanym bakłażanem, pomidorem i papryką oraz jogurtem.
Azerbaijani dolma (meat wrapped in grape leaves) served with grilled eggplant, tomato, pepper and yoghurt.

2

Nikt z odwiedzających południowy Kaukaz nie ominie Xınalıku – jednej z najstarszych osad świata.

No one visiting the South Caucasus shall skip Xınalık - one of the oldest settlements in the world.

drewniane drzwi, a klucze są z kutego żelaza. Wyglądają, jakby miały ze 200 lat. W Szeki trzeba zwiedzić uroczy pałac chanów o malowanych ścianach. Polichromie zapewniły mu miejsce na liście UNESCO.

Godzinę jazdy stąd warto zatrzymać się na dłużej w Zaqatali, dawnym gruzińskim mieście Saingilo znanym z klasztornych szkół. Są tu meczety i kościoły, twierdza i stare fabryki, w których pracowali dla caratu zesłańcy po polskich powstaniach. Jeszcze dalej, w Balakenie, jak głosi legenda, mieszkają najpiękniejsze dziewczęta świata. Nic dziwnego, bo ponad 30 narodów mieszało swoją krew w tym miasteczku. Kiedyś w jednej z tych piękności zakochał się Czyngis-chan. Podbił Kaukaz i przyjechał tu, żeby uczynić ją pierwszą w swoim haremie. Wyskoczyła z okna zamku wykutego w skale i poleciała. Ludziom się zdawało, że to anioł leci, ale to był tylko jej szal. Szal spada w przepaść wolniej niż dziewczyna. ■

After mountain excursions, you can take a pit stop in the medieval Yukari caravanserai in Shaki. This was an important point on the Silk Road. The gate is big enough for a lorry to go through, the fountains cool the courtyards, the upstairs rooms have heavy wooden doors and the keys are made of wrought iron. They look 200 years old. You simply must visit the charming khan's palace with its painted walls. The polychromes are what secured it a place on the UNESCO list.

An hour's drive from here, near the Georgian border, is Zaqatala. This was formerly the Georgian town of Saingilo and is known for its monastic schools. It's worth stopping here for a short while. There are mosques and churches, a fortress and old factories where Poles exiled after the uprisings worked for the tsarist regime. Further on, the city of Balaken, as legend has it, is home to the world's most beautiful girls. No wonder, because over 30 nations mixed their blood in this town. Once Genghis Khan fell in love with one of its beauties. He conquered the Caucasus and came here to make her the first lady of his harem. She jumped out of the rock castle window and fell. People thought it was an angel flying, but it was just her shawl. The scarf was falling slower than the girl. ■

©ADOBE STOCK (4), ISTOCK (6), SHUTTERSTOCK

EGZOTYKA 22/23
ZIMA W TROPIKACH

Coral travel

NOWOŚĆ

WIETNAM
TAJLANDIA
DOMINIKANA

PROMOCJA DO 31 MAJA

- ✓ 5% Zaliczki
- ✓ Bezpośrednio Dreamlinerem
- ✓ Wyloty z Warszawy i Katowic
- ✓ 2% Rabatu dla stałych Klientów i extra gwarancja niezmienności ceny **GRATIS**
- ✓ Elastyczna zmiana rezerwacji **GRATIS**

OTI HOLDING

Stolicę Bośni i Hercegowiny założyli Turcy osmańscy w 1462 r.
The capital of Bosnia and Herzegovina was founded by the Ottoman Turks in 1462.

MIASTO Z DUSZĄ

CITY WITH SOUL

tekst | by **MICHAŁ GŁOMBIOWSKI**

W Sarajewie nauczysz się celebrować życie.

In Sarajevo, you'll learn how to celebrate life.

1

1. Kawa po bośniacku przygotowywana jest w małym tygielku, czyli dżezvie.
Bosnian coffee is prepared in a small crucible, or jezva.

2. Bravadžiluk to jedna z najstarszych ulic w Sarajewie. Tu znajdziecie butiki z pamiątkami.
Bravadžiluk is one of the oldest streets in Sarajevo. You'll find souvenir shops here.

2

4

3

3. W Ratuszu w Sarajewie urzędują władze miasta.
The Sarajevo City Hall is run by the city authorities.

4. Koleją gondolową (prowadzi z południowych obrzeży dzielnicy Stari Grad w Sarajewie) można się dostać na szczyt góry Trebević.
A gondola lift (it runs from the southern edge of Sarajevo's Stari Grad district) takes you to the top of Mount Trebević.

PL

Kawa nie jest napojem pobudzającym, służy temu, by zwolnić – tłumaczy mi kelner w restauracji Park Prinčeva. Dzień wcześniej wysłuchałem anegdoty o tym, jak niegdyś amerykański dziennikarz, przełykający w pośpiechu kawę w sarajewskiej kawiarni, został poproszony, by nigdy już do niej nie przychodził. Mieszkańcy Sarajewa stali się mistrzami celebracji życia. Potrafią spędzać godziny w knajpkach na zażartych dyskusjach albo grając w uliczne szachy, w których pionki są wielkości 10-letniego dziecka. Ten pęd do łapania garściami życia nie zanikł u sarajewian nawet podczas wojny w latach 90., kiedy chadzali na teatralne spektakle i wieczorki autorskie. Zorganizowali konkurs piękności. Tragizm swej sytuacji łagodzili chwilami przyjemności.

Główna ulica, Ferhadija, przecina miasto ze wschodu na zachód, będąc jego życiodajną arterią. Późnymi popołudniami zamienia się w rzekę ludzi. Przemykają wracający z biur pracownicy, młodzi kochankowie, rodziny. Piękności z krwistoczerwoną szminką na ustach przechadzają się grupkami, zmierzając do jakiegoś nieokreślonego celu, by po kilku minutach powtarzać spacer

ENG

"Coffee is not a stimulant, it's actually meant to slow you down", explains the waiter at the Park Prinčeva restaurant. The day before, I heard an anecdote about how a former American journalist, who had been bolting down coffee in a coffee shop in Sarajevo, was told never to come back. The people of Sarajevo have become masters at celebrating life. They can spend hours having heated discussions in pubs or playing street chess with pieces the size of a 10-year-old child. The urge to grab life by the horns has not disappeared here. It was even present during the war in the 1990s, when people attended theatre performances and authors' evenings. They even organized a beauty contest. In so doing, they mitigated the tragedy of their situation with moments of pleasure.

The main street, Ferhadija, cuts through the city from east to west, making it its life-giving artery. In the late afternoon, it turns into a river of people. People going home from work, young lovers and families – they all are channelled through this thoroughfare. Beautiful women wearing blood-red lipstick stroll in groups in some vague direction, only to retrace their route backwards a few

NATIONAL GEOGRAPHIC POLSKA

WYDANIE SPECJALNE
RATUJĄC LASY

DARMOWA DOSTAWA DO DOMU!

Dostępny w salonach prasowych i na

kultowy.pl

www.national-geographic.pl natgeopl

1

1. Wnętrze wzniesionej w latach 1884–1889 katedry Serca Jezusowego w Sarajewie.
The interior of the Cathedral of Jesus' Sacred Heart in Sarajevo, erected in the years 1884-1889.

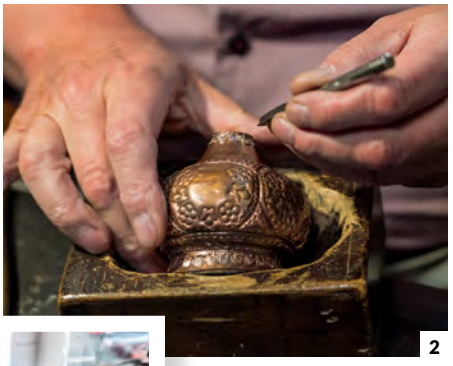

2

2. Główny targ miejski w Sarajewie to Bascarši-ja. Tu kupicie lokalne rękodzieło.
The main city market in Sarajevo is Bascaršija. Here you can buy local handicrafts.

3

3. Tradycyjny bośniacki burek z mięsem.
Traditional Bosnian burek with meat.

4

4. XVI-wieczny meczet Gazi Husrev-bega to jeden z najpiękniej-szych obiektów muzułmańskiej architektury sakralnej na Bałkanach.
16th-century Gazi Husrev-beg mosque is one of the most beautiful structures of Muslim religious architecture in the Balkans.

© ISTOCK (3), ADOBE STOCK (3), SHUTTERSTOCK (3)

w przeciwnym kierunku. Spacer Ferhadiją jest podróżą przez historię tego miasta. Zachodni fragment ulicy biegnie między ciężkimi budynkami z epoki socjalizmu i rządów marszałka Tity, by przejść w świat eleganckich kamienic z czasów austro-węgierskich. Dobiega do Baščaršii, starej dzielnicy osmańskiej pełnej zabytkowych domów, dziedzińców i meczetów. To odprysk Orientu w środku Europy. Deptak kończy się na placu z ujęciem wody, wokół którego sprzedawcy kuszą owocami, warzywami i przyprawami.
Spacerując, zastanawiałem się, czy Sarajewo – niemal doszczętnie zniszczone podczas okupacji – mogło zachować duszę. Czy odbudowane nie straciło charakteru? Patrząc na pochód sarajewian, słysząc wibrujące w powietrzu nawoływania muezina do modlitwy, a chwilę później dzwony z kościelnej wieży, nadstawiając ucha ku kawiarnianemu sąsiadowi, który chce wiedzieć, skąd przybyłem i jaką historię mam mu do opowiedzenia, wiem już, że moje obawy były bezpodstawne. Budynki są tylko formą. Dusza miasta to ludzie. ■

minutes later. A walk along Ferhadiya is like a journey through the history of the city. The western part of the street runs between heavy buildings from the era of socialism and the rule of Marshal Tito. Then it enters the world of elegant tenement houses from the Austro-Hungarian era. It finally runs into Baščaršia, the old Ottoman quarter full of historic houses, courtyards and mosques. It is a hint of the Orient in the centre of Europe. The promenade ends in a square with a water intake, around which sellers gather to hawk fruit, vegetables and spices.
While walking around, I wondered if it was possible for Sarajevo - almost completely destroyed during the occupation – to keep its soul. Hasn't the rebuilt city lost its character? Looking at the parade of inhabitants of Sarajevo, hearing the muezzin's calls to prayer vibrate in the air, and a moment later the bells from the church tower, and leaning towards my cafe neighbour, who wants to know where I'm from and what story I've got to tell, I already know that my fears were unfounded. Buildings are only a form. The soul of the city is its people. ■

LOT POLISH AIRLINES
A STAR ALLIANCE MEMBER
Połączenia
Connections
WAW–SJJ–WAW
Więcej informacji na ■
More information on
lot.com
lot.com

JEŚLI CHCESZ ZAMIESZKAĆ W KRAJU OFERTUJĄCYM BEZPIECZEŃSTWO I PRZYJAZNE PODEJŚCIE DO PRZEDSIĘBIORCÓW, TO POMYŚL O PORTUGALII.

DLACZEGO PORTUGALIA?
Z dala od międzynarodowych konfliktów, umiarkowane ceny nieruchomości, zachęcający system podatkowy no i ciepłe lato! Czego chcieć dziś więcej?
Portugalia oferuje specjalne zasady opodatkowania dochodów cudzoziemców, którzy chcą zamieszkać w tym kraju.

CO DAJE PROGRAM NHR?
Dochody podlegające opodatkowaniu na terenie Portugalii objęte są liniową stawką 20%. Ta obniżona stawka ma zastosowanie do dochodów z zatrudnienia i profesjonalnej działalności naukowej, artystycznej czy technicznej o wysokiej wartości dodanej; obejmuje ona np.: artystów teatralnych, kinowych, muzyków, inżynierów, lekarzy, prawników, naukowców, ale również programistów czy menadżerów wyższego szczebla.
No i Krytowaluty! Wydaje się, że Portugalia to dziś zagłębie kryptomaniaków. I prawdą jest, że oferuje ona zwolnienie dla takich dochodów. Ale pamiętajmy, że w Portugalii jest to temat nie uregulowany i należy wszystko dobrze sprawdzić.
Dochody uzyskane z zagranicy, opodatkowane w innym kraju są zwolnione z opodatkowania - to np. dochody z nieruchomości, dywidend, dochody z pracy poza Portugalią, działalność gospodarcza wykonywana poza Portugalią.

KIEDY UZYSKASZ REZYDENCJĘ PODATKOWĄ W PORTUGALII?
Powinieneś przebywać na terytorium tego kraju więcej niż 183 dni w ciągu 12 miesięcy w danym roku podatkowym. Albo uwaga! Posiadać tam dom lub mieszkanie dostępne przez 183 dni w roku. Status NHR uzyskasz na 10 lat.

NA CO MUSISZ UWAŻAĆ?
Portugalski reżim NHR został wprowadzony w okresie, gdy w Portugalii nie obowiązywał podatek od zysków kapitałowych. W międzyczasie wprowadzono taki podatek i obowiązuje on zarówno rezydentów i nierezydentów. Podatek od zysków kapitałowych wynosi dziś 28%, więc więcej niż w Polsce. UWAGA! W niektórych przypadkach podatek ten może obejmować również dochody z kryptowalut!
Dodatkowo w Portugalii należy się liczyć z podatkiem CFC (czyli podatkiem od zagranicznych spółek kontrolowanych). To jest mankament rezydencji podatkowej, dlatego struktura przychodów powinna być bardzo dokładnie przemyślana.
Dlatego warto sprawdzić zawczasu wszelkie koszty związane z taką przeprowadzką. Bo jeśli strukturę Twoich przychodów i aktywów się dokładnie zaplanuje, to Portugalia z pewnością stanowi doskonałą odskocznię dla tego co dziś dzieje się w tej części Europy.
Kiedy o nią pytacie, to przychodzi mi do głowy wypowiedź jednego z Was „chcę być w końcu wolny". W moim odczuciu to bardzo pasuje do półwyspu Iberyjskiego. I jeśli dobrze pomyśleć być może jest to w zasięgu Waszych możliwości.

DR ANNA MARIA PANASIUK
Wealth Advisor

Doradza w zakresie rezydencji podatkowej oraz struktur międzynarodowych; przez 20 lat założyła 150 spółek, 200 rachunków inwestycyjnych i 25 struktur rodzinnych zmierzających do zachowania majątku rodzinnego.

Świątynia miłości, czyli Tadź Mahal – XVII-wieczne indyjskie mauzoleum wzniesione w Agrze przez Szahdżahana z dynastii Wielkich Mogołów.
The Temple of Love, or the Taj Mahal - a 17th-century Indian mausoleum comissioned by Shah Jahan of the Mughal dynasty.

INDIE
INDIA

Kolebka czterech religii: hinduizmu, buddyzmu, dżinizmu i sikhizmu. Kraj wspaniałych zabytków, imponujących pałaców, majestatycznych świątyń, który ograniczają od północy pasma Karakorum i Himalajów, a od południa – wody mórz Arabskiego i Andamańskiego oraz Zatoki Bengalskiej.

The cradle of four religions: Hinduism, Buddhism, Jainism and Sikhism. A country of magnificent monuments, impressive palaces, majestic temples, limited to the north by the Karakoram and Himalayan ranges, and to the south by the waters of the Arabian and the Andaman Seas and the Bay of Bengal.

Klasztor Key w pustynnej dolinie górskiej w północno-wschodniej części indyjskiego stanu Himachal Pradesh.
The Key Monastery in a desert mountain valley in the northeastern part of the Indian state of Himachal Pradesh.

Badami Shivalaya, czyli jedna z trzech świątyń hinduistycznych w Badami. To zabytkowe miasto w południowych Indiach (na wyżynie Dekan).
Badami Shivalaya, which is one of the three Hindu temples in Badami. It is a historic city in South India (in the Deccan highlands).

Na stronie obok: XVI-wieczny kompleks budowli obronnych i pałacowych Fort Amber położony kilkanaście kilometrów od Dżajpuru (północno-zachodnie Indie).
On the opposite page: Fort Amber - the 16th-century complex of defensive and palace buildings located several kilometers from Jaipur (north-west India).

Wpisana na listę UNESCO XVI-wieczna świątynia Wirupakszy w Hampi (wioska na południu Indii).
The 16th-century Virupaksha Temple in Hampi (a village in the south of India) is entered on the UNESCO list.

XVII-wieczny pałac Deogarh Mahal (przekształcony w hotel) w Radżastanie.
17th-century Deogarh Mahal Palace (converted into a hotel) in Rajasthan.

Świątynia Gadi Sadar na sztucznym jeziorze Gadisar w mieście Dżajsalmer (na północy Indii).
Gadi Sadar Temple on Gadisar, an artificial lake in the city of Jaisalmer (in the North of India).

©ADOBE STOCK (4), ISTOCK (2), SHUTTERSTOCK

Późnogotycki budynek Starego Ratusza na wrocławskim Rynku.
The late Gothic building of the Old Town Hall in the Market Square in Wrocław.

PLAN NA WEEKEND

PLAN FOR THE WEEKEND

tekst | by **MARIANNA KUCHARSKA**

Ma ponad 130 mostów i kładek, na jego ulicach stoi kilkadziesiąt rzeźb plenerowych i właśnie tu powstała pierwsza w historii kina malarska animacja *Twój Vincent*. Czym jeszcze zaskakuje Wrocław?

It has over 130 bridges and footbridges, there are dozens of outdoor sculptures on its streets, and it is here that the first painting animation in the history of the cinema, *Twój Vincent*, was created. What else can Wrocław surprise you with?

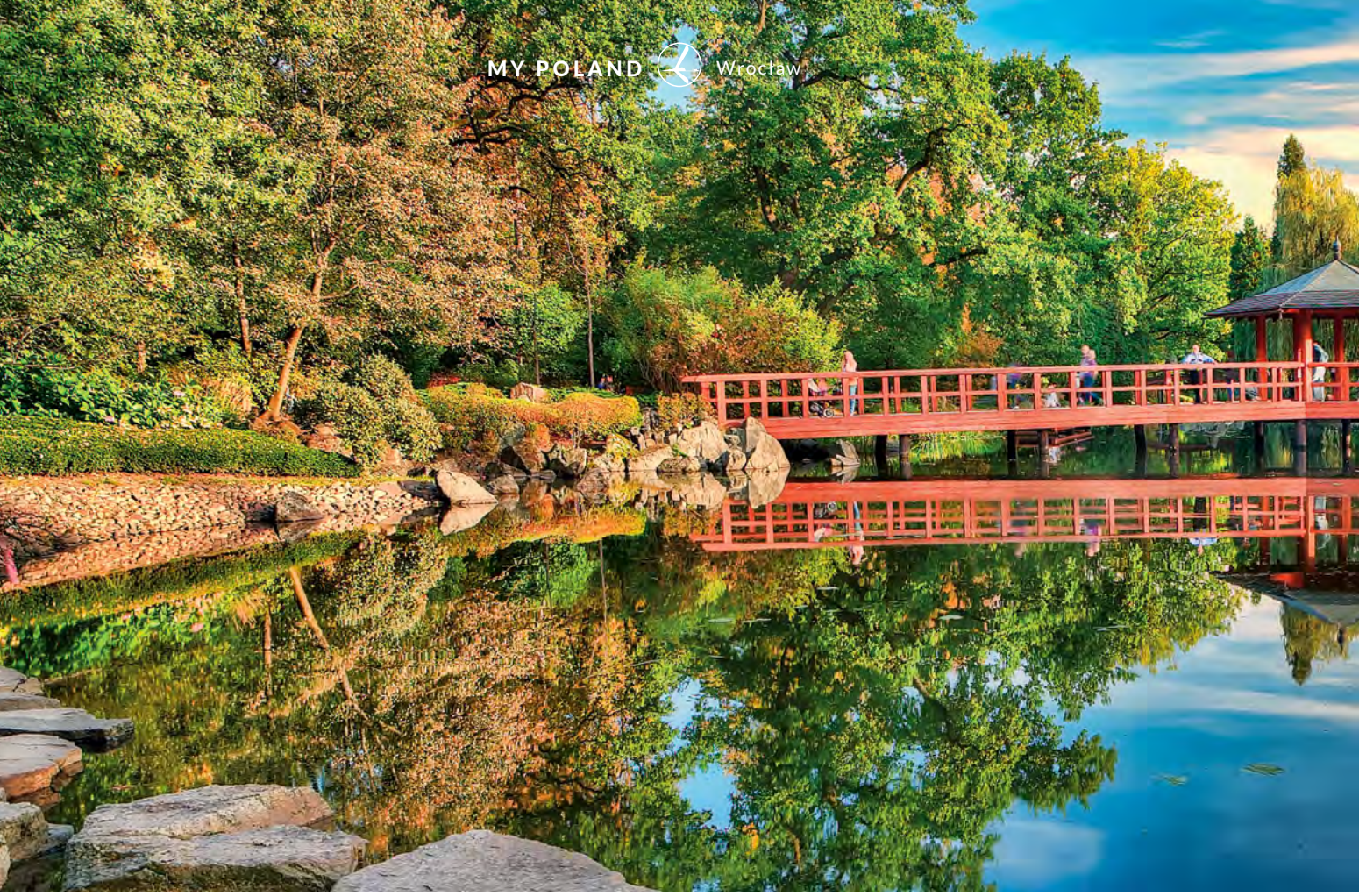

01

JAPONIA NA ŚLĄSKU

Rynek z zabytkowym ratuszem, Pałac Królewski, Ostrów Tumski, czyli najstarsza część miasta zasiedlona od IX w., czy modernistyczna, wpisana na listę UNESCO Hala Stulecia – to punkty, od których turyści zwykle zaczynają zwiedzać historyczną stolicę Dolnego Śląska. – Ale ja zabiorę cię do najbardziej uroczego i egzotycznego zakątku Wrocławia porośniętego drzewkami bonsai, jesionami i pióropusznikami strusimi – z nieukrywaną dumą opowiada mój przewodnik Patryk Wolski. Do Ogrodu Japońskiego wchodzimy masywną drewnianą bramą główną Sukiya-mon, dalej Patryk prowadzi mnie przez most Yumedono Bashi na stawie. – Zwróć uwagę na kamienne dekoracje z XVIII w., pochodzą z dawnych klasycznych japońskich ogrodów. A ten cały kompleks powstał z inicjatywy hrabiego Fritza von Hochberga w 1913 r. jako część Wystawy Stulecia. Od tamtego czasu był oczywiście kilka razy odnawiany – tłumaczy Wolski. Dziś ogród porasta blisko sto gatunków azjatyckich roślin (niektóre drzewa pochodzą jeszcze z nasadzeń wykonanych w latach 1909–1913), można tu też zajrzeć do pawilonu herbacianego Azumaya lub spacerować bez umiaru.

JAPAN IN SILESIA

The market square with the historic Town Hall, the Royal Palace, Ostrow Tumski (this is the oldest part of the city and has been inhabited since the 9th century), or the modernist, UNESCO-listed Centennial Hall - these are the landmarks from which tourists usually start their sightseeing tour around the historic capital of Lower Silesia. "I will take you to the most charming and exotic corner of Wroclaw. It's overgrown with bonsai trees, ash trees and ostrich plumes", says my guide Patryk Wolski with undisguised pride. We enter the Japanese Garden through the massive wooden Sukiya-mon maingate. Then Patryk leads me across the Yumedono Bashi bridge over the pond. "Note the 18th-century stone decorations. They come from ancient classic Japanese gardens. And this whole complex was built on the initiative of Count Fritz von Hochberg in 1913 as part of the Centennial Exhibition. Since then, it has obviously been renovated several times", explains Woliński. Today, the garden has nearly a hundred species of Asian plants (some of the trees have grown from plantings made in 1909–1913). You can also visit the Azumaya tea pavilion or just wander aimlessly.

1. Ogród Japoński, położony w parku Szczytnickim w rejonie Hali Stulecia przy ul. Mickiewicza.
The Japanese Garden, located in the Szczytnicki Park in the area of the Centennial Hall in Mickiewicz St.

2. Wieża Matematyczna wchodzi dziś w skład Muzeum Uniwersyteckiego.
Today, the Mathematical Tower is part of the University Museum.

3. Kolorowe podwórka na Nadodrzu to atrakcja Wrocławia. Malowanie zniszczonych elewacji w 2014 r. zainicjował artysta Mariusz Mikołajek.
The colorful courtyards in Nadodrze are the attraction of Wrocław. Painting of the damaged facades in 2014 was initiated by the artist Mariusz Mikołajek.

1

2

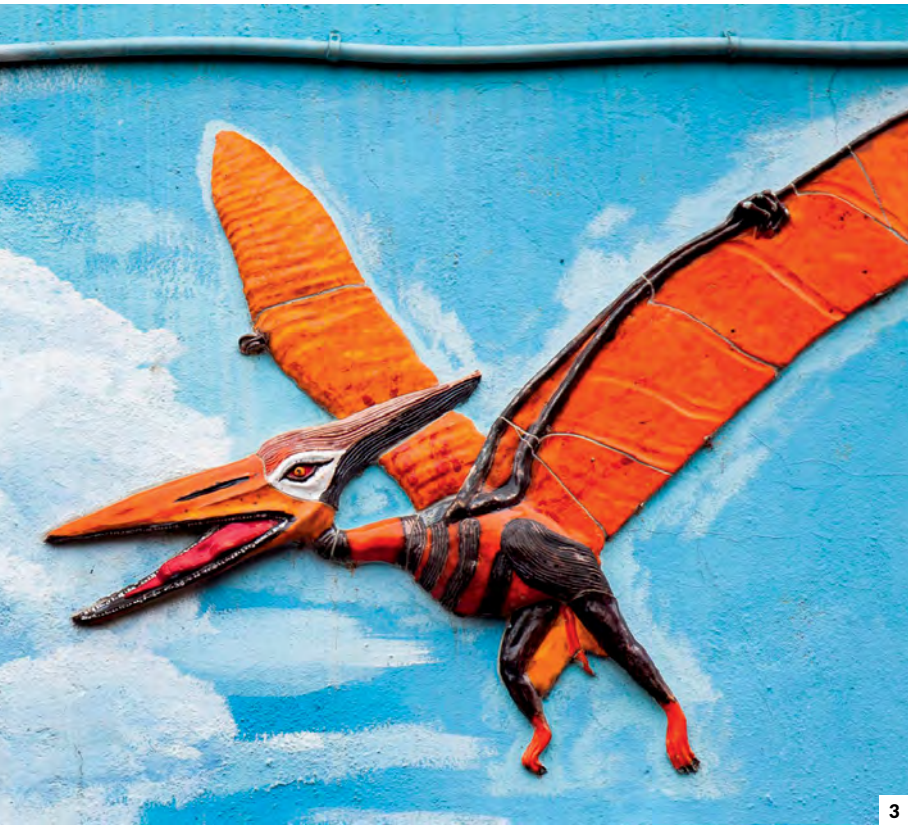

3

02

ODRA–SUDETY

Mostek Pokutnic, taras na Sky Tower – Wrocław ma kilka punktów widokowych. Ja jednak zaczynam od Wieży Matematycznej Uniwersytetu Wrocławskiego, która jest dawnym obserwatorium astronomicznym urządzonym w końcu XVIII w. Prowadzą na nią paradne marmurowe Schody Cesarskie. Choć liczy zaledwie 40 m wysokości, roztacza się z niej widok na: Odrę i jej wyspy, dachy starówki i Ostrowa Tumskiego, a nawet pasma Sudetów. Na tarasie wieży odnajduję posągi niemieckiego rzeźbiarza, który w XVIII w. pracował na Śląsku – Franza Josepha Mangoldta. Symbolizują dyscypliny akademickie: teologię, filozofię i medycynę.

THE ODER RIVER - THE SUDETES

The Penitent Bridge or the Sky Tower terrace - Wroclaw has several viewpoints. However, I start with the Mathematical Tower of the University of Wroclaw, which is the former Astronomical Observatory, established at the end of the 18th century. The representative marble Imperial Staircase leads to the top of the tower. Although it is only 40 metres high, it offers a view of the Oder and its islands, the roofs of the Old Town and Ostrow Tumski, and even the Sudetes. On the tower terrace, I find statues by Franz Joseph Mangoldt, a German sculptor who worked in Silesia in the 18th century. They symbolize the academic disciplines of theology, philosophy, and medicine.

1. Tegoroczny Jarmark Świętojański obędzie się od 20 maja do 27 czerwca.
This year's Midsummer Fair will be held from May 20 to June 27.

03

ŚWIĘTO OGNIA I WODY

Czary, wróżby, rytualne tańce – zwyczaje i obrzędy związane z nocą świętojańską (obchodzoną 23/24 czerwca) mają zapewnić świętującym znakomite zdrowie, urodzaj i płodność. Do tej tradycji nawiązuje coroczny odbywający się na rynku Jarmark Świętojański. – Dzięki niemu w mieście jest weselej, barwniej, gwarniej. Zagraniczni goście doceniają zwłaszcza rękodzieło, które można kupić w drewnianych domkach i na straganach, oraz regionalne sery, miody, konfitury i chleby. Moje córki kochają zaś ręcznie szyte lalki i oczywiście watę cukrową – śmieje się Anna, którą spotykam na rynku. Do tradycji nocy świętojańskiej jako święta wiosny, radości i kwiatów nawiązuje też wystawa autorskich projektów ogrodów i aranżacji florystycznych. Cóż, to gwarne targowisko to kolejny powód, by na przełomie maja i czerwca odwiedzić Wrocław.

1

Galeria neonów to najbardziej rozświetlone podwórko we Wrocławiu.

The neon gallery is the most illuminated place in Wroclaw.

THE CELEBRATION OF FIRE AND WATER

Witchcraft, fortune telling, ritual dances - customs and rituals related to Midsummer's Eve (celebrated on June 23/24) are intended to ensure excellent health, fertility and wealth. The annual St. John's Fair held on the Market Square harks back to this tradition. "It makes the city more cheerful, colourful and noisy. Foreign visitors especially appreciate handicrafts that can be bought in wooden huts and stalls, as well as regional cheeses, honeys, jams and bread. My daughters love hand-sewn dolls and, of course, cotton candy", laughs Anna, whom I meet in the Market Square. The exhibition of original garden designs and floral arrangements is another nod to the tradition of Midsummer Night as a celebration of spring, joy and flowers. This bustling marketplace is another reason to visit Wroclaw at the turn of May and June.

2

3

4

2. W kawiarni WUWA są dostępne informatory i mapki związane z wrocławskim osiedlem WUWA.
The WUWA cafe offers information and maps related to the WUWA housing estate in Wrocław.

3. W OTO Coffee Bar zjecie pyszną kremową napoleonkę lub znakomity sernik.
At OTO Coffee Bar you can eat a delicious creamy Napoleonka or excellent cheesecake.

4. Europa na Widelcu to cykliczne kulinarne święto odbywające się w czerwcu. W programie m.in. bazary smakosza, zjazdy food trucków i targ śniadaniowy.
Europa na Widelcu is a cyclical culinary festival held in June. The program includes gourmet markets, food truck conventions and the breakfast market.

04

DRUGIE ŻYCIE

Są takie miejsca, które warto odwiedzić po zmroku. Jednym z nich jest podwórko przy ulicy Ruskiej 46, które rozświetlają 22 historyczne neony. Fundacja Neon Side, założona i prowadza przez Tomasza Kosmalskiego, ocaliła je z Wrocławia i całego Dolnego Śląska. Wśród nich odnajdziemy m.in. szyldy z dawnych kin Dworcowego, Ogniska i Warszawy, potężnych rozmiarów Elam z ul. Chorwackiej, Rumcajsa z ul. Powstańców Śląskich, Modę Polską, z Rynku, czy Grand Hotel z Piłsudskiego. Jak tłumaczy mój przewodnik, żaden z tych unikatowych obiektów nie miał szansy przetrwać w miejscu, w którym pierwotnie został powieszony, tu dostał nowe życie.

SECOND LIFE

One of the places to visit after dark is the yard at 46 Ruska St., illuminated by 22 historic neon lights. The Neon Side Foundation, founded and run by Tomasz Kosmalski, "saved them" from the area of Wroclaw and the whole of Lower Silesia. Among them we can find, signboards from old cinemas: the Dworcowe Cinema, the Ognisko Cinema and the Warsaw Cinema; a huge "Elam" neon logo from Chorwacka St., "Rumcajs" from Powstancow Slaskich St., or "Moda Polska", from the Market Square. None of these unique objects had any chance of surviving where they were originally put up, but here they've been given a new lease of life.

05

W OPARACH MODERNIZMU

Ci, którzy kochają kawę, we Wrocławiu nie zginą. A tym, którzy lubią pić ją w niebanalnych miejscach, podpowiadam adres: Tramwajowa 2, WUWA Cafe. W półokrągłym pawilonie, w którym przed wojną mieściła się poczekalnia tramwajowa, kiosk oraz punkt odbioru mleka, potem przez ponad 45 lat działał salon fryzjerski, napijecie się dziś kawy z lokalnej palarni. Ponadto kupicie książki i katalogi o architekturze modernizmu. A dzięki takim szczegółom jak oryginalne ławki i grzejniki z dawnej poczekalni, które są tu od ponad 90 lat, poczujcie się jak w minionej epoce.

IN THE AURA OF MODERNISM

Wroclaw is heaven for coffee aficionados. If you like drinking it in offbeat places, I suggest the WUWA café, which is located in a semicircular pavilion at 2 Tramwajowa St. This was a tram waiting room before the war. It was later converted into a kiosk, a milk collection point, then a hairdressing salon, which operated for over 45 years, to eventually become a place where you can drink coffee from the local roastery. In addition, you can buy books and catalogues on modernist architecture here. And the original benches and heaters, which have been here for over 90 years, make you feel as if you've moved back in time.

1. W Capitolu koniecznie zobaczcie m.in. świetny musical *Frankenstein* według scenariusza i w reżyserii Wojciecha Kościelniaka.
A must-see in the Capitol is Frankenstein musical, scripted and directed by Wojciech Kościelniak.

2. Mostek Pokutnic to popularny punkt widokowy Wrocławia.
The Penitent Bridge is a popular viewpoint in Wroclaw.

06

KU PRZESTRODZE

Dawno, dawno temu we Wrocławiu żyła pewna piękna, ale próżna i bardzo leniwa dziewczyna. Miała na imię Tekla. Stroiła się tylko, w lustereczku przeglądała i chłopcom w głowach zawracała, choć o zamążpójściu bynajmniej nie myślała. Mijały lata, a Tekla się nie zmieniała. Pewnego dnia ojciec przeklął leniwą córkę za jej lekkomyślność i próżność. Tej samej nocy panienka została porwana i osadzona na mostku między wieżami – za karę miała go codziennie do końca świata zamiatać... To nie koniec legendy. Jeśli jednak chcecie wiedzieć, co było dalej, po dokończenie opowieści wybierzcie się na czynny okrągły rok mostek Pokutnic. To kładka łącząca wieże gotyckiej katedry św. Marii Magdaleny przy ul. Szewskiej. Znajduje się na wysokości 45 m, a pierwsza wzmianka o łączniku, z którego roztacza się panorama Wrocławia, pochodzi z 1459 r.

CAUTIONARY TALE

Once upon a time in Wroclaw there lived a beautiful, but vain and very lazy girl. Her name was Tekla. She would just dress up, look at herself in the mirror and try to sweep boys off their feet, although she did never considered getting married. Years passed, and Tekla did not change. One day the father cursed his lazy daughter for her recklessness and vanity. The same night, the young lady was kidnapped and put on the bridge between the towers - as punishment, she was supposed to sweep it every day until the end of the world ... This is not the end of the legend. However, if you want to know what happened next, go to the Penitent Bridge, which is open all year round. It is a footbridge, which hangs at a height of 45 metres and connects the towers of the Gothic Cathedral of St. Mary Magdalene in Szewska St. The first mention of the connector, which offers a panorama of Wroclaw, dates back to 1459.

Wrocławski Teatr Capitol to jedna z najważniejszych scen muzycznych w kraju. Odbywa się tu m.in. Przegląd Piosenki Aktorskiej.

The Wrocław Capitol Theater is one of the most important music scenes in the country. It is here that Stage Songs Review takes place.

©ISTOCK (2), ADOBE STOCK (2), DAWID ZAWIŁA/UNSPLASH, ŁUKASZ GIZA/TEATR CAPITOL, BTW PHOTOGRAPHERS, VISIT WROCLAW, M.P.

DOŁĄCZ DO CZYTELNIKÓW

ELLE®

TRENDY * MODA * KULTURA * URODA * STYL ŻYCIA

ELLE.pl

OBSERWUJ @ellepolska na Instagramie

OBSERWUJ @ellepolska na Facebooku

Knedliki i spółka

KNEDLIKY AND CO.

tekst | by **MAGDALENA RUDZKA**

Kuchnia Czech stoi potrawami z popularnych także na polskich stołach składników, lecz przyrządzonych w wyjątkowy sposób.

Although Czechs live so close to us, their cuisine is absolutely unique. It's full of dishes made of ingredients known to us, but prepared in their own way.

↓ KARBANÁTEK

To czeska wersja kotleta mielonego, podobna i z nazwy, i ze sposobu przyrządzania do śląskiego karminadla. Karbanátki robi się z mieszanki mięsa wołowego i wieprzowego. Dodaje się też surową, nieprzesmażoną cebulę i czosnek oraz namoczoną w mleku bułkę, która wiąże całość. Kotlety obtacza się w bułce tartej i smaży na smalcu.
This is a Czech version of a minced cutlet, similar in name and preparation to Silesian karminadle. Karbanatek is made from a mixture of beef and pork. Raw, uncooked onion and garlic are added, as well as a bun soaked in milk, which binds the whole thing together. The cutlets are rolled in breadcrumbs and fried in lard.

Czesi nie tylko marynują hermelín, ale i grillują oraz smażą go w głębokim tłuszczu.

Czechs not only marinate hermelín, but also grill and deep-fry it.

← MARYNOWANY HERMELÍN MARINATED HERMELÍN

Jedna z typowo czeskich przekąsek, niespotykana nigdzie indziej. To marynowany ser typu camembert, jednak hermelin jest od niego nieco bardziej miękki. Podstawą dania jest pikantna pasta z czosnku i chili nakładana do przekrojonych serków, które układa się następnie w słoikach naprzemiennie z warstwą cebuli, liści laurowych i jałowca. Całość zalewa się olejem. Po tygodniu marynowania hermelin jest gotowy.
A typical Czech snack, unmet anywhere else, although very simple. This is a vinegar -marinated Camembert-type of cheese, but sightly softer. The basis of the dish is spicy paste made of garlic and chili, applied to the cut cheese, which is then placed in a jar and covered with a layer of onions, bay leaves and juniper. Then each layer is repeated. Finally, the whole thing is poured with oil. After a week of marinating, hermelin is ready to eat.

↑ ČESNEČKA

...czyli zupa czosnkowa. Ma dla Czechów takie samo prozdrowotne znaczenie jak dla nas rosół. Przyrządza się ją na wywarze z kurczaka, z ziemniakami i oczywiście dużą ilością czosnku. Podaje się z grzankami.
Česnečka, or garlic soup, has the same health-promoting properties for the Czechs as chicken broth for us. It's a clear soup made from chicken stock, potatoes and, of course, lots of garlic. It's served with croutons.

↓ PIECZONA KACZKA ROAST DUCK

W kuchni Czech zajmuje znacznie ważniejsze miejsce niż w naszej. Przyprawiana jest też inaczej – bo kminkiem, a nie majerankiem. Podawana najczęściej z czerwoną kapustą i knedlikami.
It occupies a much more important place in Czech cuisine than in ours. It is also seasoned differently - with caraway seeds, not marjoram. It's most often served with red cabbage and dumplings.

↑ GOLONKA KNUCKLE

Naród, który słynie z piwa, musi mieć w repertuarze jakieś danie z wieprzowej golonki. Czeska wersja jest miękka, rozpływa się w ustach, chociaż wymaga sporo pracy. Natarte na noc solą i kminkiem golonki najpierw wolno gotuje się w wywarze warzywnym, a następnie zapieka w piekarniku, pod koniec polewając piwem. Rezultat: niebo w gębie.
The nation famous for its beer must have a pork knuckle in its repertoire. The Czech version is soft, melts in the mouth, but requires a lot of work. Knuckles, rubbed with salt and caraway, are left for the night and then first slowly boiled in a vegetable stock, next baked in the oven. And finally poured with beer. The result is divine.

↑ STRUDEL

W Czechach tradycja przyrządzania strudla jest bardzo silna, może nawet silniejsza niż w Austrii. A strudle mogą być najróżniejsze – nie tylko z jabłkami, również z wiśniami, serem czy makiem. Podawane są też różnie: z cukrem pudrem, lodami waniliowymi lub bitą śmietaną.
In the Czech Republic, the tradition of making strudel is very strong, perhaps even stronger than in Austria. And strudels can be of various types - not only with apples, but also with cherries, cheese and poppy seeds. They are also served differently: with powdered sugar, vanilla ice cream or whipped cream.

Knedliki robi się też z dodatkiem ziemniaków oraz ziół i białek jaj.

Knedliky are also made with the addition of potatoes, herbs and egg whites.

↑ KNEDLIKI KNEDLIKY

To prawdziwy symbol czeskiej kuchni, najpopularniejszy dodatek obiadowy do mięs. Najczęściej spotkamy knedliki chlebowe, robione z mąki, drożdży, mleka i jajek, czasem z dodatkiem kawałków białego pieczywa. Knedlikowe ciasto gotuje się w wodzie lub na parze. Pokrojone w plastry świetnie chłonie wszelkie sosy.
It is a real symbol of Czech cuisine, the most popular addition to meat. The most common are bread dumplings, made of flour, yeast, milk and eggs, sometimes with the addition of white bread cubes. The dough is cooked in water or steamed. When sliced, they perfectly absorb any sauce.

← SMAŻONY SER FRIED CHEESE

Nie mogło go tu zabraknąć, to arcyczeskie danie. Półtwardy ser (np. edam lub goudę) smaży się w panierce i podaje z frytkami lub ziemniaczanym purée. Charakterystycznym dodatkiem jest „tatarská omáčka", czyli sos tatarski.
The list wouldn't be complete without this ultra-popular Czech dish. Semi-hard cheese (e.g. edam or gouda) is fried in breadcrumbs and served with french fries or potatoe puree. A characteristic accompaniment to the dish is tartar sauce.

← ŘÍZEK

Choć czeska nazwa na to nie wskazuje, řízek to po prostu sznycel. Czesi řízki uwielbiają niemal tak jak Austriacy swoje sznycle. Jednak są i różnice: w Czechach sznycle robi się najczęściej z wieprzowiny, a konkretnie z karkówki. Rozbite mięso sowicie panieruje się i smaży na złoto w sporej ilości tłuszczu. Prawie równie popularny jest řízek z piersi kurczaka, nieco mniej – z cielęciny lub indyka.

Although it's hard to guess by its name, řízek is simply a schnitzel. Czechs love their schnitzels, almost just as much as Austrians do. However, there are also differences. In the Czech Republic, schnitzels are most often made of pork. To be specific: pork neck. Pounded meat is generously breaded and fried until golden in a large amount of fat. Chicken breast is almost as popular. Veal or turkey are less often used.

↓ SVÍČKOVÁ

To danie spotkamy prawie w każdej czeskiej restauracji i domu. Svíčková to wołowa sztuka mięsa, przeważnie rostbef lub rumsztyk, gotowana (czasem pieczona) i podawana z sosem pieczeniowym z dodatkiem tłustej kwaśnej śmietany. Sos robi się z użyciem zasmażki, a mięso przed gotowaniem szpikuje boczkiem lub słoniną.

This dish can be found in almost every Czech restaurant and home. Svíčková is a piece of beef, usually striploin or rump steak, boiled (sometimes roasted) and served with gravy and sour cream. The sauce is made with roux, and the meat is stuffed with bacon or pork fat before cooking.

↑ BÁBOVKA

Bábovka, czyli babka, to w Czechach element codzienności – je się ją do kawy, herbaty, po obiedzie. Zawsze pieczona w formie do babek typu bundt, ma jednak wiele odmian. Bywają bábovki orzechowe, jasne, kakaowe lub mieszane – marmurkowe. To proste ciasto z mąki, cukru, mleka i oleju, odporne na błędy kucharza. Zawsze wychodzi.

Bábovka, or pound cake is part of everyday life in the Czech Republic - it is eaten with coffee, tea, and after dinner. It is usually baked in a "bundt" cake tin, but it has many varieties. There are nut, light, cocoa, or mixed - marble varieties. It is a simple cake made of flour, sugar, milk and oil, forgiving of the mistakes of the cook. It never disappoints.

Dodatkami do svíčkovej bywają sos żurawinowy i cytryna.

Sometimes cranberry sauce and lemon are added to svíčkova.

← VEPŘO-KNEDLO-ZELO

Nazwa tej potrawy to trzy najważniejsze elementy, które się na nią składają: wieprzowina, knedliki i kiszona kapusta. Łopatkę wieprzową przyprawioną kminkiem i czosnkiem powoli piecze się z cebulą i dodatkiem wody. Następnie kroi w plastry, a z tego, co po pieczeniu pozostało, robi się sos. Do tego kapusta kiszona na ciepło i niezastąpione knedliki.
The name of this dish is the three most important ingredients that constitute it: pork, dumplings and sour cabbage. A pork shoulder seasoned with cumin and garlic is slowly roasted with onion and water. Then it's sliced and the sauce is made from what's left after roasting. In addition, hot sour cabbage and irreplaceable dumplings are added.

↓ ZELŇAČKA

Treściwa zupa z kiszonej kapusty, ziemniaków i kiełbasy. Czesi uważają, że im gęstsza, tym lepsza. Kalorycznych składników jest więcej, m.in. smalec do smażenia, mąka do zagęszczenia czy cukier do złagodzenia kwasowości kapusty. Zupę przyprawia się kminkiem i słodką papryką.
A hearty soup made of sour cabbage, potatoes and sausage. The Czechs believe that the thicker the better. There are more caloric ingredients, incl. lard for frying, flour to thicken the soup, or sugar to reduce the acidity of the cabbage. The soup is seasoned with cumin and sweet paprika.

Trdelníki są popularne też na Słowacji, Węgrzech i w Transylwanii.

Trdelník can also be found in Slovakia, Hungary and Transylvania.

↑ KULAJDA

Podobnie jak Polacy Czesi uwielbiają zbierać grzyby, więc dorobili się wielu potraw z ich użyciem. Kulajda to czeska zupa na grzybach leśnych (przeważnie suszonych borowikach). Z ziemniakami, zasmażką i tłustą śmietaną jest sycąca i rozgrzewająca. Jako dodatków używa się gotowanych jajek i świeżego koperku.
Like us, Czechs love to pick mushrooms, so they make a lot of mushroom dishes. Kulajda is a Czech mushroom soup made from forest mushrooms (mostly dried porcini mushrooms). Potatoes, roux and heavy cream. are added. It is filling and warming. It's served with boiled eggs and fresh dill.

↑ TRDELNÍK

To najpopularniejsza słodka przekąska na ulicach Pragi, Ostrawy czy Brna. Przyrządza się ją podobną techniką co nasz sękacz – na wałku obracającym się nad węglami. Różnica jest taka, że ciasto jest twardsze, możliwe do owinięcia wokół wałka jeszcze przed pieczeniem. Trdelníki posypuje się rozmaitymi słodkimi dodatkami.
It is the most popular sweet snack on the streets of Prague, Ostrava and Brno. Trdelník is prepared using a similar technique as Polish sekacz - on a roller rotating over the coals. The difference is that the dough is harder, it can be wrapped around a rolling pin before baking. Trdelník is sprinkled with a variety of sweet additions.

©ADOBE STOCK (16), SHUTTERSTOCK (2)

→ OBLOŻENÉ CHLEBIČKY

Te proste, ale estetycznie przyrządzone kanapeczki można kupić nawet w piekarniach, są też popularną przekąską na imprezach i rodzinnych uroczystościach. Niby nic wielkiego, ale trudno się im oprzeć. Przeważnie robione z białego pieczywa, z mnóstwem dodatków – serami, wędlinami, gotowanym jajkiem, pastami, piklami.
These simple but nicely prepared sandwiches can be bought even in bakeries, and are also a popular snack at parties and family celebrations. They aren't a big deal, but they're hard to resist. They're most commonly made of white bread, with lots of toppings - cheese, cold cuts, boiled egg, spreads and pickles.

↓ KOLÁČE

Chociaż nazwa brzmi jak kołacze, są drożdżówkami. Czesi robią z nich prawdziwe dzieła sztuki. Liczba dodatków może przyprawić o zawrót głowy. Są to m.in.: owoce, masa makowa, kremowy twarożek, dżemy, bakalie, kruszonka.
Kolace, although they sound like "kalach", are sweet buns. However, the Czech version is a real work of art. The amount of additions can make you dizzy. These are, among others: fruit, poppy seed mass, creamy cottage cheese, jam or dried fruit, crumble. To make it more interesting, there are usually at least two add-ons.

Cmunda to południowo-czeski placek ziemniaczany z kapustą i wędzonką.

Cmunda is a South Bohemian potato pancake with cabbage and smoked meat.

↑ BRAMBORAK

Czeska wersja placków ziemniaczanych podobnie jak polska przyrządzana jest z drobno utartych surowych ziemniaków. Aby nie ściemniały, Czesi dodają gorącego mleka. Inne typowe lokalne dodatki to czosnek i majeranek. Masa powinna być półpłynna. Placki smaży się 2–3 minuty z każdej strony w oleju roślinnym.
Czech potato pancakes, just like ours, are made of finely grated, raw potatoes. The Czechs use the addition of hot milk, which prevents the potatoes from darkening. Other typical local ingredients are garlic and marjoram. The mass should be semi-fluid. The pancakes are fried 2-3 minutes on each side in vegetable oil.

WIOSENNE PORZĄDKI

SPRING CLEANING

Nawilżanie, regeneracja i ochrona przeciwsłoneczna. Skóra po zimie wymaga intensywnej terapii. Pomogą te kosmetyczne nowości.

Moisturizing, regenerating and sun protection. Your skin after winter requires intensive care. These cosmetic novelties is something which will come to the rescue.

tekst | by **LENA IWAŃSKA**

1 2 3

1. KOMPLEKSOWO

Comprehensively

NUXE Creme Fraiche to krem nawilżający, mleczko do demakijażu i maska w jednym. Krem jest na tyle bogaty w składniki naturalne, że można go nakładać na dzień i na noc. By preparat spełniał funkcję mleczka, należy nałożyć go na wacik i wytrzeć twarz, by działał jak maska – wystarczy posmarować twarz grubą warstwą kosmetyku.

NUXE Creme Fraiche is a moisturizing cream, cleansing milk and mask in one. The cream is so rich in natural ingredients that it can be applied not only during the day, but also for the night. In order for the product to serve as milk, it should be put on a cotton ball and wipe onto your face. In order for it to work like a mask – just apply a thick layer of it on the skin.

cena | price: PLN 122/100 ml

2. ZATRZYMAĆ CZAS

Stop time

Unikalna formuła fluidu Iwostin Solecrin z filtrami UVA/UVB zapewnia wysoką i natychmiastową ochronę przeciwsłoneczną. Zawarty w kremie kwas hialuronowy daje odpowiednie nawilżenie wrażliwej skórze, a witamina E działa antyoksydacyjnie, opóźniając procesy fotostarzenia skóry.

The unique formula of the Iwostin Solecrin fluid with UVA / UVB filters ensures high and immediate sun protection. Hyaluronic acid contained in the cream ensures proper hydration of sensitive skin, and vitamin E has an antioxidant effect, delaying the photoaging processes in the skin.

cena | price: PLN 43,99/40 ml

3. REGENERACJA

Regeneration

Ten lekki i delikatny krem (do pielęgnacji szyi, dekoltu i biustu) to wyjątkowa kuracja przeciwstarzeniowa. Jego kompletna formuła pomaga zachować witalność komórek i młodość skóry. Delikatna, aksamitna, nietłusta konsystencja subtelnie wtapia się w skórę i natychmiastowo wchłania, zapewniając głębokie nawilżenie i regenerację.

This light and delicate cream (for the care of the neck, cleavage and breasts) is a unique anti-aging treatment. Its complete formula helps maintain cell vitality and youthfulness of the skin. Delicate, velvety, non-greasy texture subtly blends into the skin and immediately absorbs into it, providing deep hydration and regeneration.

cena | price: PLN 839/100 ml

©ADOBE STOCK, M.P.

WŁÓŻ *kapelusz*

PUT ON YOUR *hat*

Lato to dla włosów trudny czas. Promienie słoneczne potrafią wysuszyć je mocniej niż suszarka, bo wnikają do ich wnętrza. O tym, jak wzmocnić włosy, rozmawiamy z **trycholożką Agnieszką Trepką**.

Summer is a difficult time for the hair. Sun exposure can turn the hair dry more than a dryer does, because sunrays penetrate deep inside its structure. We talk to **Agnieszka Trepka, a trichologist**, about how to strengthen your hair.

tekst | by **LENA IWAŃSKA**

PL

Dlaczego okres letni wymaga innej pielęgnacji włosów?

Wysoka temperatura powietrza, niska wilgotność i silniejsze promieniowanie słoneczne rozjaśniają i wysuszają każde włosy. Szczególnie podatne na te czynniki są włosy słowiańskie. Latem powinniśmy stosować kosmetyki, które nawilżają je i regenerują. Zwracajmy uwagę, by zawierały dobrej jakości: kwas hialuronowy, hydrolizowaną keratynę, hydrolizowany jedwab, pantenol, masło shea, olejki i wyciągi roślinne, które są cennym źródłem witamin i minerałów.

Czego powinniśmy unikać?

Chlor w basenach i sól w morzu działają wysuszająco na włosy. Po takich kąpielach powinniśmy spłukać włosy słodką wodą, np. pod prysznicem. Kąpiele słoneczne szkodzą włosom. Najlepszą ochroną, poza stosowaniem preparatów ochronnych aplikowanych na włosy, jest noszenie nakryć głowy.

Jak trycholog może pomóc w przygotowaniu włosów do urlopu?

Trycholog to specjalista zajmujący się nie tylko wypadaniem włosów lub problemami ze skórą głowy. Dokładnie badając stan skóry głowy, ocenia też stan włókna włosa. Preparaty i zabiegi trychologiczne szybko i skutecznie niwelują większość problemów dotyczących kondycji włosów.

Jak dodatkowo wspomóc organizm i włosy?

Zdrowa skóra głowy to zdrowy włos. Mieszkowi włosowemu musimy dostarczyć niezbędnych substancji odżywczych, aby wytworzył jakościowy włos. Możemy stosować preparaty bezpośrednio aplikowane na odpowiednio oczyszczoną skórę głowy. Poza tym możemy wspomóc nasz organizm od wewnątrz suplementacją. ■

1. Tabletki odżywcze do włosów SCANDINAVIAN BIOLABS 220 zł/ op. 60 sztuk
SCANDINAVIAN BIOLABS hair nutrient tablets, PLN 220/60 pcs

2. 5.2.1 Botox Balsam DSD DE LUXE 200 zł/150ml
DSD DE LUXE 5.2.1 Botox Lotion,PLN 200/150 ml

EN

Why does summer time require different hair care?

High air temperature, low humidity and stronger sunlight lighten and turn all hair dry. Slavic hair is especially susceptible to these factors. In summer, we should use cosmetics that moisturize and regenerate our hair. Make sure that they contain good quality hyaluronic acid, hydrolyzed keratin, hydrolyzed silk, panthenol, shea butter, oils and plant extracts, which are a valuable source of vitamins and minerals.

What are the things we should avoid?

Chlorine in swimming pools and salt in the sea have a drying effect on the hair. Thus, you should always rinse your hair with fresh water, e.g. in the shower. Sunbathing harms your hair. The best protection, apart from the use of protective cosmetics applied to the hair, is wearing hats.

How can a trichologist help prepare my hair for vacation time?

A trichologist is a specialist who deals not only with hair loss or problems with the scalp. By carefully examining the condition of the scalp, he or she can also assess the condition of the hair fiber. Proper products and trichological treatments quickly and effectively eliminate most problems related to the condition of the hair.

How to additionally support our organism and hair?

A healthy scalp equals healthy hair. We need to provide the hair follicle with the necessary nutrients to produce a quality hair. We can use products directly applied to the properly cleansed scalp. In addition, we can support our body from the inside with supplements. ■

©PRZEMEK PACZKOWSKI. M.P.

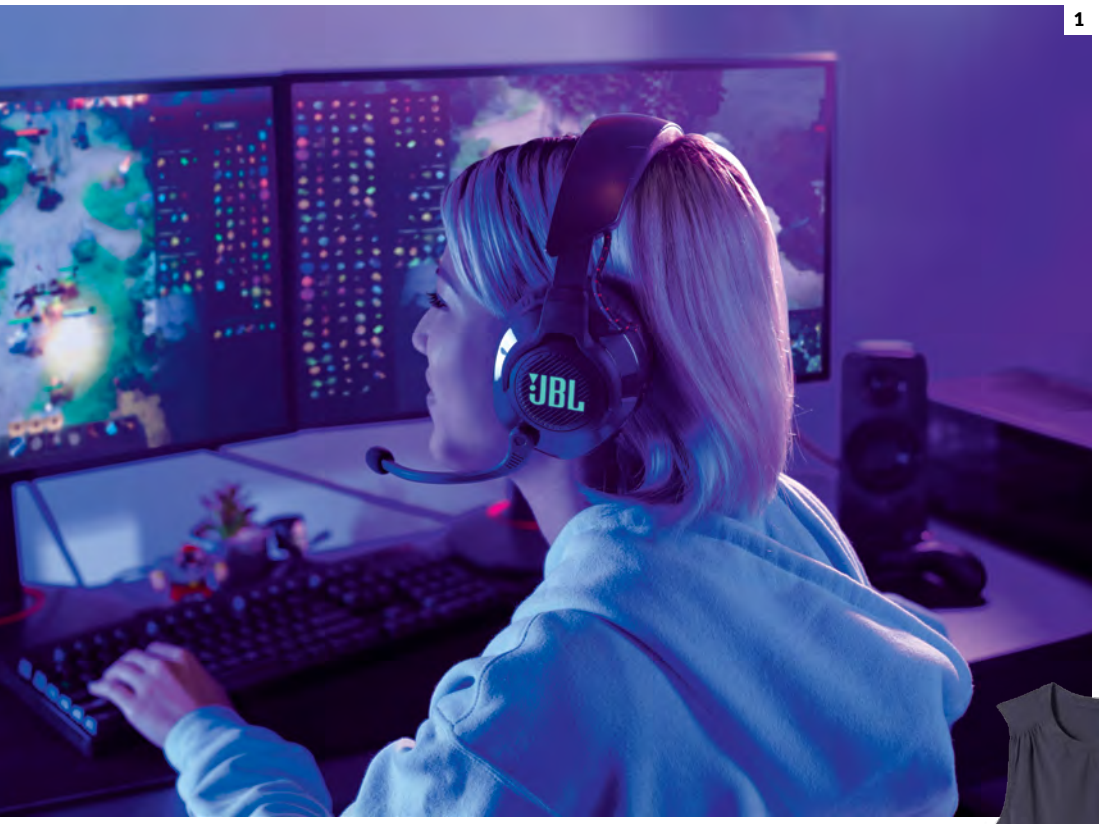

1

1. JBL Quantum 610 Wireless, czyli bezprzewodowy wokółuszny zestaw słuchawkowy do gier, 769 zł
JBL Quantum 610 Wireless, a wireless around-the-ear headset for gaming, PLN 769

2. Okulary przeciwsłoneczne damskie, FENDI, 599 zł*
Women's sunglasses, FENDI, PLN 599*

3. Majtki z kolekcji Amourette 300, TRIUMPH, 119,99 zł
Panties from the Amourette 300 collection, TRIUMPH, 119.99 PLN

4. Lekka weekendowa sukienka, ROYAL ROBBINS, ok. 400 zł
Light weekend dress, ROYAL ROBBINS, approx. 400 PLN

5. Ice-Watch, 289 zł*
Ice-Watch, PLN 289*

6. Portfel aluminiowy OGON STOCKHOLM, 99 zł*
Aluminum wallet OGON STOCKHOLM, PLN 99*

2

3

4 5

6

CZAS WOLNY

LEISURE TIME

Dla każdego słowo relaks oznacza coś innego, ale każdemu kojarzy się z odpoczynkiem i wygodą. Podpowiadamy, które produkty pomogą zapewnić odrobinę komfortu.

For everyone the word 'relaxation' means something different, but everyone associates it with rest and comfort. We tell you which products can help you wind down.

produkt dostępny w sklepach Baltona Duty Free na Lotnisku Chopina lub na sklep.baltona.pl
**product available at* at Baltona Duty Free stores at Chopin Airport or at *sklep.baltona.pl*

© M. P.

ENERGIA NA ŻYCIE
Longevity for life

Osiągnięcia naukowe i medyczne dają obecnie więcej możliwości niż dekadę temu. Możemy spróbować zoptymalizować zdrowie, czyli osiągnąć taką kondycję emocjonalną, intelektualną albo fizyczną, żeby czuć się lepiej, zadbać o odporność, witalność i efektywność.

Scientific and medical advances now offer more opportunities than a decade ago. We can try to optimize health, that is, to achieve such an emotional, intellectual or physical condition which will make us feel at best and allow to take care of our resilience, vitality and performance.

Longevity Center jest nowoczesną kliniką medyczną obecną w Warszawie przy ul. Belwederskiej 9 oraz w Niemczech w jednym z najlepszych hoteli wellness. W sposób zintegrowany w jednym miejscu można zanalizować swoje zdrowie, określić wiek biologiczny, uzyskać dostęp do nowoczesnych urządzeń pomagających poprawić swoją kondycję zdrowia. W klinice w dziale zdrowia hormonalnego i metabolicznego pracuje dr n. med. Anna Modelska-Ziółkiewicz, endokrynolog z wieloletnim doświadczeniem oraz specjalistka medycyny zmian związanych z wiekiem.

Pani doktor, w jaki sposób możemy dbać o zdrowie, nawet kiedy nam nic nie dolega, po to żebyśmy mogli zwiększyć swoją życiową formę?
Nasza klinika współpracuje z szeregiem instytutów badawczych na świecie, jest konsultowana przez międzynarodową radą naukową, dzięki czemu mamy dostęp do lekarzy i ekspertów specjalizujących się w sektorze longevity. Wykorzystujemy najnowsze rozwiązania i technologie do badań i interwencji. Naszymi klientami są często świadome osoby, które chcą pozostać zdrowe, obniżyć swój wiek biologiczny i są zainteresowane próbą wyeliminowania czynników ryzyka chorób. Kompleksowe badania w jednym miejscu pozwalają szerzej spojrzeć na naszą kondycję, zarówno psychiczną jak i intelektualną i poznawczą. Istotne jest monitorowanie parametrów wpływających na nasze zdrowie w ciągu całego życia. Za dekadę usystematyzowany sposób dbania o zdrowie może stać się standardem.

Ostatnio dużo uwagi poświęca się badaniom mikrobiomu czyli naszego drugiego mózgu...
Analiza mikrobiomu jest niezwykle istotna, bowiem bakterie, które kolonizują nasze jelita odpowiadają za odporność immunologiczną, związane są występowaniem alergii, chorób autoimmunizacyjnych (np. choroba Hashimoto). Wpływają na metabolizm, mogą być przyczyną nadciśnienia, otyłości lub cukrzycy. Doniesienia naukowe wskazują na związek mikrobiomu z występowaniem chorób neurodegeneracyjnych np. choroby Parkinsona lub Alzheimera. W naszej klinice badania mikrobiomu wykonywane są w wyselekcjonowanych laboratoriach partnerskich w Niemczech i w Austrii. Na podstawie wyników badań dobieramy personalizowaną pro-i prebiotykoterapię. Zwracamy uwagę na zindywidualizowaną dietę eliminującą produkty wywołujące nadwrażliwość pokarmową, posiadające negatywny wpływ na organizm nasilając procesy zapalne.

www.longevity-center.eu

DR N. MED. ANNA MODELSKA-ZIÓŁKIEWICZ

Z-ca Dyrektora Medycznego, Dział Zdrowie Hormonalne i Metaboliczne

Deputy Medical Director, Hormonal and Metabolic Health Department

Longevity Center is a modern medical clinic in Warsaw at 9 Belwederska Street and in Germany in one of the best wellness hotels. Here, in an integrated way, you can analyze your health, determine your biological age, and gain access to modern devices that help improve the health. Anna Modelska-Ziółkiewicz, MD, PhD, an experienced endocrinologist and a specialist in age-related medicine, works at the clinic in the department of endocrine and metabolic health.

How can we take care of our health when we feel fine, but still want to boost our overall vitality?
Our clinic cooperates with a number of research institutes in the world and is consulted by an international scientific council, thanks to which we have access to doctors and experts specializing in the longevity sector. We use the latest solutions and technologies for research and interventions. Our clients are often health-conscious people who want to stay healthy, reduce their biological age and are interested in trying to eliminate disease risk factors. Comprehensive research in one place allows for a broader look at our condition, both mental, intellectual and cognitive. It is important to monitor the parameters that affect our health throughout our lives. In a decade, a systematic way of taking care of health may become a standard.

Recently, a lot of attention has been paid to the study of the microbiome, i.e. our second brain...
The analysis of the microbiome is extremely important, because the bacteria that colonize our intestines are responsible for our immunity. They're associated with the occurrence of allergies, autoimmune diseases (e.g. Hashimoto's disease), they affect our metabolism and can cause high blood pressure, obesity or diabetes. Scientific reports indicate a relationship between the microbiome and the occurrence of neurodegenerative diseases, such as Parkinson's or Alzheimer's disease. In our clinic, microbiome tests are performed in selected partner laboratories in Germany and Austria. Based on the research results, we select personalized pro-and prebiotic therapies. We pay attention to an individualized diet that eliminates products causing food hypersensitivity, which has a negative effect on the body, intensifying inflammatory processes.

www.longevitycenter.de

POCZUJ SIĘ WYJĄTKOWO Feel special

Orientalne spa z zabiegami ajurwedyjskimi i jogą, olbrzymia strefa zabaw dla najmłodszych, świetna kuchnia, luksusowe wnętrza, eleganckie apartamenty, piękny widok na najdłuższe jezioro w Polsce oraz funkcjonalne centrum konferencyjne. Witamy w pięciogwiazdkowym GrandHotelu Tiffi w Iławie! Nawet najbardziej wymagający klienci wyjeżdżają stąd zachwyceni.

An oriental spa with ayurvedic treatments and yoga, a gigantic playground area for the youngest guests, great cuisine, luxurious interiors, a beautiful view of the longest lake in Poland, and a functional conference center. Welcome to the five-star Grand Hotel Tiffi in Ilawa! Even the most demanding customers leave this place delighted.

więcej | more: ***grandhotel.tiffi.com***

PRESTIGE ZONE

KAWAŁEK RAJU Piece of paradise

Usytuowany na pagórkowatym półwyspie (nad mazurskim jeziorem Ułówki) ośrodek wypoczynkowy Siedlisko Morena oferuje gościom pokoje utrzymane w stylu wiejskiego domku. Dodatkowo na terenie Siedliska goście znajdą strefę spa&wellness z basenem, sauną i zewnętrznym jacuzzi. Można z nich korzystać cały rok. Po chwili relaksu na zainteresowanych czeka restauracja, która serwuje dania bazujące na sezonowych produktach.

Situated on a hilly peninsula (at Masurian Lake Ułówki), the Siedlisko Morena holiday resort offers guests rooms in the style of a country house. Additionally, in Siedlisko, guests will find a Spa & Wellness zone with a swimming pool, sauna and outdoor jacuzzi, available all year round. After moments of relaxation, a restaurant that serves dishes based on seasonal products awaits the resort guests.

więcej | more: ***www.siedliskomorena.pl***

©M.P.

MAJOWE WYDANIE JUŻ W SPRZEDAŻY

ZDROWIE SZYTE NA MIARĘ Health made to measure

Longevity Center to klinika medyczna, która powstała z pasji do zdrowego stylu życia i nowych technologii. Nastawiona na zintegrowane podejście do witalności jest pierwszym centrum medycznym w Polsce i prekursorem w Europie, który oferuje szeroką gamę biomarkerów do pomiaru wieku biologicznego oraz pogłębioną diagnostykę stanu zdrowia. W sercu miasta w nowoczesnych wnętrzach można dokonać szczegółowej diagnostyki na poziomie fizycznym, psychicznym, biochemicznym i molekularnym, a także skorzystać z szeregu interwencji poprawiających zdrowie hormonalne, metaboliczne, mitochondrialne oraz psychiczne.

Longevity Center is a medical clinic created out of passion for a healthy lifestyle and modern diagnostic technologies. It's one of the pioneers in Europe, combining longevity science with medical expertise in an integrated approach using a range of biomarkers of biological age, focusing on risk factors for health and vitality. Located in the heart of Warsaw, in a state-of-the-art facility, it offers world class assessment at the physical, mental, biochemical, and molecular level, as well as a number of interventions to support hormonal, metabolic, mitochondrial and mental health.

więcej | more: ***longevity-center.eu***

PODANO DO STOŁU
Dinner is served

Nowa zakopiańska restauracja Marilor to propozycja nowoczesnej i lekkiej kuchni polskiej z nutą światowych inspiracji i bogactwem lokalnych składników. Naznaczone zakopiańską historią jasne wnętrza z niezobowiązującą atmosferą zapraszają, by znaleźć radość przy doskonałym jedzeniu. Co w menu? M.in. dania z jagnięciny, ryb, najlepszego polskiego drobiu, specjalnej sezonowanej wołowiny czy lody własnej roboty.

The new Marilor restaurant in Zakopane offers modern and light Polish cuisine with a hint of global inspirations and abundance of local ingredients. Bright interiors with a casual atmosphere, but yet faithful to the history of Zakopane, invite you to find joy while tasting excellent food. What's on the menu? Lamb, fish, the best Polish poultry, special seasoned beef and homemade ice cream.

więcej | more: ***nosalowypark.pl/resturacja-marilor***

©M. P.

LOT info

SIATKA POŁĄCZEŃ
ROUTE NETWORK **68**

FLOTA
FLEET **70**

BAGAŻ
BAGGAGE **72**

ROZRYWKA POKŁADOWA
IN-FLIGHT ENTERTAINMENT **80**

Bądź naszym Gościem
Be our Guest

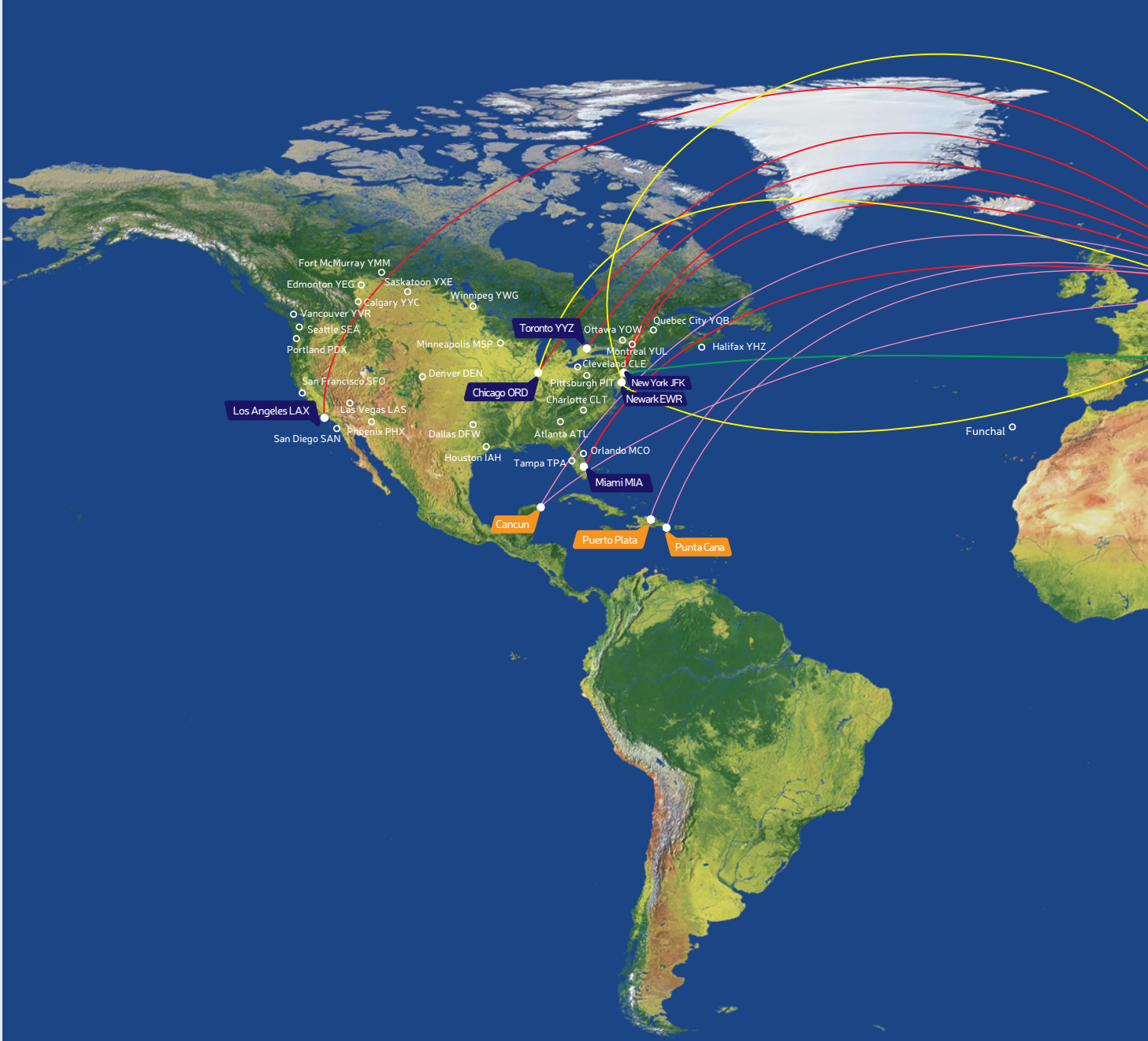

połączenia regularne LOT-u z portu przesiadkowego w Warszawie | LOT schedule services from LOT Warsaw Hub

połączenia regularne LOT-u z portu przesiadkowego w Budapeszcie | LOT schedule services from LOT Budapest Hub

regularne połączenia regionalne LOT-u | LOT regional schedule services

połączenia czarterowe LOTu | LOT charter services

połączenie code-share | code-share services

kierunki code-share | code-share destinations

Heraklion **kierunki wakacyjne |** Holiday Destinations

Split **kierunek regularny sezonowy |** regular seasonal destination

Mumbai **nowy kierunek |** new destination

***tymczasowo zawieszone |** temporarily suspended

Stan na 14/04/2022 | Status as of 14APR22

Tromso
WARSAW
Poznań
Rzeszow
Katowice
Krakow
BUDAPEST
Nur-Sultan
Tbilisi
Baku
Yerevan
Beirut
Tel Aviv
Amman
Cairo
Kuwait
Bahrain
Dubai DXB
Mumbai
Colombo
Delhi
Tianjin TSN
Seoul ICN
Sapporo
Sendai
Tokyo NRT

Trondheim
Alesund
St. Petersburg*
Tallinn
Stockholm ARN
Moscow SVO*
Oslo OSL
Gothenburg
Riga
Edinburgh
Billund
Copenhagen
Vilnius
Gdansk
Minsk MSQ*
Olsztyn
Hamburg
Amsterdam
Szczecin
Bygdoszcz
WARSAW
Kyiv KBP*
London LCY
Berlin
Dusseldorf
Lublin
Kyiv IEV*
London LHR
Poznan
Wroclaw
Kharkiv*
Brussels
Frankfurt
Zielona Gora
Katowice
Krakow
Lviv*
Stuttgart
Rzeszow
Luxembourg
Prague
Ostrava
Strasbourg
Munich
Chisinau
Paris CDG
Zurich
Kosice
Innsbruck
Klagenfurt
Vienna
Odesa*
Graz
BUDAPEST
Lyon
Geneva
Ljubljana
Cluj-Napoca
Bucharest OTP
Milan MXP
Varna
Venice
Zagreb
Belgrade
Bourgas
Zadar
Sarajevo
Nice
Pristina
Sofia
Split
Porto
Dubrovnik
Istanbul IST
Ankara
Barcelona
Madrid
Podgorica
Skopje
Tirana
Thessaloniki
Izmir
Lisbon
Mahon
Olbia
Samos
Antalya
Palma de Mallorca
Corfu
Bodrum
Adana
Athens
Dalaman
Faro
Malaga
Kos
Rhodes
Paphos
Heraklion

SAMOLOTY DALEKODYSTANSOWE Long-haul aircraft

	Boeing 787-9 Dreamliner	Boeing 787-8 Dreamliner
Liczba | Number in fleet	7	8
Długość I Length	62,82 m	56,72 m
Rozpiętość I Wing span	60,17 m	60,17 m
V przelotowa I Cruising speed	875 km/h	875 km/h
Zasięg max I Range	13 350 km	12 650 km
Liczba miejsc BC/PEC/EC I Capacity	24/21/249	18/21/213

SAMOLOTY ŚREDNIO- I KRÓTKODYSTANSOWE Medium and short-haul aircraft

	Boeing 737 MAX 8	Boeing 737-800
Liczba | Number in fleet	5	6
Długość I Length	39,52 m	39,47 m
Rozpiętość I Wing span	35,92 m	35,78 m
V przelotowa I Cruising speed	839 km/h	834 km/h
Zasięg max I Range	5750 km	5435 km
Liczba miejsc I Capacity	186	186/168**

	Embraer 195	Embraer 190	Embraer 175	Embraer 170
Liczba | Number in fleet	15	8*	12***	6
Długość I Length	38,65 m	36,24 m	31,68 m	29,90 m
Rozpiętość I Wing span	28,72 m	28,72 m	26,00 m	26,00 m
V przelotowa I Cruising speed	870 km/h	863 km/h	870 km/h	870 km/h
Zasięg max I Range	3990 km	3461 km	3300 km	3700 km
Liczba miejsc I Capacity	118/112**	106	82	76

	Bombardier DHC-8Q400
Liczba | Number in fleet	8****
Długość I Length	32,83 m
Rozpiętość I Wing span	28,42 m
V przelotowa I Cruising speed	666 km/h
Zasięg max I Range	2500 km
Liczba miejsc I Capacity	78

*** w trakcie procesu dostaw samolotów do LOT** I *during the process of delivering planes to LOT
**** w zależności od wersji** I **depending on the version
***** w tym dwa do dyspozycji rządu** I *** including two aircraft at the government's disposal
****** w trakcie procesu wycofania tego typu samolotu z floty LOT** I during the process of withdrawing this type of aircraft from the LOT fleet

BEZPIECZEŃSTWO NA POKŁADZIE SAMOLOTÓW LOT I Safety on board LOT aircraft

Podczas całego lotu obowiązkowe jest zakrywanie nosa i ust za pomocą maseczki (z wyjątkiem dzieci do lat 5 i osób o znacznym stopniu niepełnosprawności). Maseczki można zdjąć na czas posiłku | A protective mask covering nose and mouth is required during the entire journey (except for children under 5 and persons with severe disabilities). Masks can be removed during a meal

Podczas lotów powrotnych do Polski z zagranicy obowiązkowe jest wypełnienie Kart Lokalizacji Pasażera i Deklaracji Zdrowia | On return flights to Poland it is mandatory to fill in Passenger Locator Form and Health Declaration

Zakaz palenia (również papierosów elektronicznych) | No smoking (including e-cigarettes)

Nie pijemy alkoholu wniesionego na pokład lub kupionego w Duty Free | Do not drink alcohol brought on board or purchased in Duty Free

Podczas startu i lądowania laptop musi być wyłączony i umieszczony w kieszeni fotela lub na półce, a z telefonów komórkowych pasażerowie mogą korzystać wyłącznie w trybie samolotowym. Wizerunek członków załóg podlega ochronie prawnej. Uprzejmie prosimy o uszanowanie prywatności i niefotografowanie/niefilmowanie naszych pracowników, a także o nierozpowszechnianie wizerunku bez ich zgody. | During take-off and landing, laptops must be switched off and placed in the back seat pocket in front of you or on the shelf, and mobile phones can only be used in aeroplane mode. The image rights of cabin crew members are protected by law. Please respect their privacy and do not photograph/film our staff and do not disseminate their image without their permission.

TRANSAKCJE BEZGOTÓWKOWE NA POKŁADZIE I Non-cash transactions on board

Uprzejmie informujemy, że w celu zapewnienia bezpieczeństwa bezgotówkowych transakcji płatniczych na pokładach swoich samolotów LOT zbiera i przechowuje niektóre z Państwa danych, np. imię i nazwisko, numer dokumentu tożsamości, adres zamieszkania i numer miejsca zajmowanego na pokładzie. W tym zakresie administratorem Państwa danych jest LOT*. W związku z powyższym przysługuje Państwu prawo wniesienia sprzeciwu, prawo dostępu do danych, prawo żądania ich sprostowania, ich usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania. W sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych pisemnie pod adresem LOT lub mailowo pod adresem e-mail: iod@lot.pl. Podawanie ww. danych osobowych podczas transakcji jest dobrowolne. Płatności gotówkowe dozwolone są wyłącznie w przypadku upgrade do wyższej klasy serwisowej na lotach dalekodystansowych. |
Please be advised that in order to ensure the security of payment transactions on board our aircraft, LOT is collecting and storing some of your personal data, e.g. your forename and surname, identity card number, residential address, and seat number. LOT* are the controller of the personal data provided above. You have a right to object, as well as right: to withdraw your consent, access to your personal data, to demand that your personal data is rectified or limited or to be forgotten.To discuss matters related to the protection of your personal data you can contact Data Protection Officer in writing, to the address of the registered office LOT or via e-mail: iod@lot.pl.

*** Polskie Linie Lotnicze LOT S.A., ul. Komitetu Obrony Robotników 43, 02-146 Warszawa** | LOT Polish Airlines, Komitetu Obrony Robotników St. 43, 02-146 Warsaw

POLISH AIRLINES LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

LOT Warsaw **Transfer Guide**

Zapoznaj się z informacjami jak sprawnie przesiąść się na Twój kolejny rejs LOT na Lotnisku Chopina w Warszawie |
Please read the following information carefully It will help you during your transfer to LOT flights at Warsaw Chopin Airport

Przygotuj paszport i kartę pokładową | Please prepare your passport and boarding pass

Przesiadka między krajami w strefie Schengen

1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Schengen country to another Schengen country

1. You arrive to the terminal by bus or by air bridge
2. Please proceed directly to the gate for your next flight

KROK 1 STEP 1 | KROK 2 STEP 2 | KROK 3 STEP 3

Przesiadka z kraju w strefie Schengen do kraju ze strefy Non-Schengen

1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się prosto do kontroli paszportowej z przygotowanymi dokumentami
3. Przejdź jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Schengen country to Non-Schengen country

1. You arrive to the terminal by bus or by air bridge
2. Please prepare your documents and proceed to the passport control
3. Please proceed directly to the gate for your next flight

KROK 1 STEP 1 | KROK 2 STEP 2 | KROK 3 STEP 3 | KROK 4 STEP 4

Przesiadka z kraju ze strefy Non-Schengen do kraju w strefie Schengen

1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się prosto do kontroli paszportowej z przygotowanymi dokumentami
3. Następnie podejdź do kontroli bezpieczeństwa
4. Udaj się jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Non-Schengen country to Schengen country

1. You arrive to the terminal by bus or by air bridge
2. Please prepare your documents and proceed to the passport control
3. Next proceed to the security check
4. Please proceed directly to the gate for your next flight

KROK 1 STEP 1 | KROK 2 STEP 2 | KROK 3 STEP 3 | KROK 4 STEP 4 | KROK 5 STEP 5

Przesiadka między krajami w strefie Non-Schengen

1. Wyjdź z rękawa lub autobusu do terminala
2. Udaj się prosto do kontroli bezpieczeństwa
3. Udaj się jak najszybciej do bramki, z której odlatuje Twój następny rejs

Transfer from Non-Schengen country to another Non-Schengen country

1. You arrive to the terminal by bus or air bridge
2. Please proceed to the security check
3. Please proceed directly to the gate for your next flight

KROK 1 STEP 1 | KROK 2 STEP 2 | KROK 3 STEP 3 | KROK 4 STEP 4

Wejście do samolotu zamykamy na 15 minut przed odlotem! |
Gate closes **15 minutes** before departure!

W przypadku każdej przesiadki w ramach połączeń LOT, nie odbieraj swojego bagażu |
Do not collect your luggage if you continue your journey with LOT

Mapa Lotniska Chopina | Map of Chopin Airport
Poziom odlotów | Departures Area

LEGENDA: MAP KEY

- Kontrola paszportowa | Passport control
- Kontrola bezpieczeństwa | Security check
- Wejście do terminala po przyjeździe autobusem z samolotu | Entrance when arriving to the terminal by bus
- LOT Business Lounge "Polonez" (poziom 1 | level 1)
- LOT Business Lounge "Mazurek" (poziom -1 | level -1)
- Dodatkowa kontrola bezpieczeństwa w rejsach do USA | Additional security check for US flights
- Obowiązkowy punkt weryfikacji | Mandatory interview point
- LTC — LOT Transfer Center
- **Strefa Non-Schengen |** Non-Schengen Zone

Armenia | Belarus | Bulgaria | Canada | China | Croatia | Cyprus | Georgia | India | Israel | Japan | Kazakhstan | Macedonia | Moldova | Montenegro | Romania | Russia | Serbia | Singapore | South Korea | Sri Lanka | Turkey | Ukraine | United Kingdom | United States | Ireland

03N - 26N
Numery gate Non-Schengen | Non-Schengen Gate no.

Strefa Schengen | Schengen Zone

Austria | Belgium | Czech Republic | Denmark | Estonia | Finland | France | Germany | Greece | Hungary | Iceland | Italy | Latvia | Lithuania | Luxembourg | Malta | The Netherlands | Norway | Poland | Portugal | Slovakia | Slovenia | Spain | Sweden | Switzerland

01-08 23-45
Numery gate Schengen | Schengen Gate no.

Transfer do USA | Transfer to USA

Przylot ze strefy Schengen
Udaj się do kontroli paszportowej i dalej niezwłocznie do miejsca oznaczonego na mapie symbolem flagi!
Schengen Area arrival
Proceed to passport control and then to interview point marked with the flag as soon as possible!

Przylot ze strefy Non-Schengen
Udaj się do kontroli bezpieczeństwa i dalej niezwłocznie do miejsca oznaczonego na mapie symbolem flagi!
Non-Schengen Area arrival
Proceed to security check and then to interview point marked with the flag as soon as possible!

Obowiązkowy punkt weryfikacji
Miejsce wywiadu, do którego muszą udać się wszyscy pasażerowie lecący do Stanów Zjednoczonych!
Manadatory interview point
This point is obligatory for all passengers travelling to the United States!

Po rozmowie możesz być skierowany:
After interview you can be proceeded:

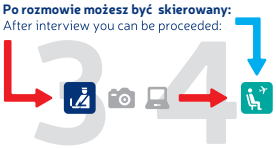

Do dodatkowej kontroli bezpieczeństwa oznaczonej na mapie symbolem powyżej. Udaj się tam jak najszybciej!
To additional security check marked on the map as above.
Proceed there as soon as possible!

Brak wykonania obowiązkowej weryfikacji (wywiadu) oraz dodatkowej kontroli bezpieczeństwa w rejsach do USA skutkuje odmową przyjęcia na pokład samolotu! |
If you skip mandatory interview or additional security check you will be denied to board your flight!

BAGAŻ REJESTROWANY PRZEWOŻONY W LUKU BAGAŻOWYM
Checked baggage allowances

LOT BUSINESS CLASS
na długie dystanse | on long haul flights

32 kg max + 32 kg max + 32 kg max

LOT BUSINESS CLASS
na krótkie dystanse | on short haul flights

32 kg max + 32 kg max

LOT PREMIUM ECONOMY
na długie dystanse | on long haul flights

23 kg max + 23 kg max

LOT PREMIUM ECONOMY
na krótkie dystanse | on short haul flights

23 kg max + 23 kg max

LOT ECONOMY CLASS
na krótkie i długie dystanse
| on short and long haul flights

23 kg max

Suma trzech wymiarów bagażu rejestrowanego nie powinna przekraczać 158 cm. | The sum of the three dimensions should not exceed 158 cm.

BAGAŻ DLA DZIECI DO LAT DWÓCH | Luggage allowances for children up to 2 years of age

wózek składany | folding buggy **LUB** | or **fotelik samochodowy** | car seat + 23 kg max **o maksymalnym wymiarze do 158 cm** | maximum dimensions of up to 158 cm

BAGAŻ PODRĘCZNY | Carry-on baggage

BAGAŻ PODRĘCZNY PRZEWOŻONY NA POKŁADZIE
Carry-on luggage allowances

LOT BUSINESS CLASS
na krótkie i długie dystanse | on short and long haul flights

9 kg max + 9 kg = 18 kg

LOT PREMIUM ECONOMY
na długie dystanse | on long haul flights

8 kg max + 4 kg = 12 kg

(max waga jednej sztuki: 8kg | max unit weight: 8kg)

LOT PREMIUM ECONOMY
na krótkie dystanse | on short haul flights

8 kg max

LOT ECONOMY CLASS
na krótkie i długie dystanse | on short and long haul flights

8 kg max

Suma trzech wymiarów bagażu podręcznego (długości, szerokości i wysokości) nie może przekraczać 118 cm | The sum of three dimensions of carry-on baggage (length, width and height) should not exceed 118 cm

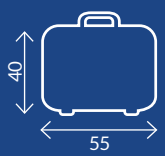

Dodatkowo do kabiny można zabrać albo torbę z latopem, albo torebkę damską o maksymalnych wymiarach 40 x 30 x 8 cm oraz o maksymalnej wadze 2 kg. Ze względów bezpieczeństwa cały bagaż kabinowy musi zmieścić się w szafkach nad głowami lub pod fotelem przed pasażerem. Wszystkie bagaże przekraczające dozwolone wymiary będą musiały być przepakowane lub zostaną nadane jako bagaż rejestrowany i będzie pobrana opłata według cennika.

In addition, one of the following items (max. 40 cm x 30 cm x 8 cm; max. 2 kg) may be taken on board free of charge: a laptop case or a women's handbag. For safety reasons, all carry-on baggage must fit in the overhead shelf on board or under the seat in front of you. All baggage exceeding the permitted size, will have to be repackaged or will be checked in subject to the relevant fee specified in the price list.

ZWIERZĘTA NA POKŁADZIE
Animals on board

Ze względów bezpieczeństwa podróżujące na pokładzie samolotu zwierzęta muszą pozostać w trakcie całej podróży w przeznaczonej do tego celu torbie lub klatce.| For safety reasons, animals travelling on board the aircraft must remain in a dedicated bag or cage during the entire trip.

PŁYNY W BAGAŻU PODRĘCZNYM
Liquids in your carry-on baggage

Szczegółowe informacje na temat wymienionych ograniczeń na stronie www.lot.com. | Detailed Information regarding the abovementioned limitations is available at www.lot.com

Informacje zamieszczone w magazynie są aktualne na dzień oddania magazynu do druku.
Aktualna oferta i wysokość opłat za przewóz dodatkowego bagażu dostępne są w biurach sprzedaży, Call Center bądź na stronie internetowej lot.com
Na niektórych połączeniach obsługiwanych małymi samolotami mogą obowiązywać dodatkowe restrykcje odnośnie wielkości bagażu podręcznego.
Torba-kosz do przewozu niemowląt lub fotelik samochodowy mogą być zabierane na pokład w miarę wolnego miejsca.
Z rynku polskiego obowiązuje dodatkowa opłata serwisowa.

The information published in the magazine is valid as at the date the magazine goes to print and it does not constitute a commercial offer within the meaning of the Civil Code. In order to confirm the validity of this information please consult LOT Polish Airlines sales assistants at sales offices, contact the Call Centre or visit the website: lot.com.
Additional carry-on baggage restrictions may apply to some flights operated by small aircraft.
A baby basket or a car seat can be taken on board, if space is available.
An extra charge applies to outbound flights from Poland.

PAYBACK

Wakacje od płacenia?
Z PAYBACK to możliwe!

Wymień punkty PAYBACK
na mile Miles & More

Sprawdź szczegóły na PAYBACK.pl/aplikacja

Miles & More | LOT POLISH AIRLINES

POLISH AIRLINES
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

NAPOJE
soft drinks

PRZEKĄSKI
snacks

Sok jabłkowy / Apple juice 300 ml

Sok pomarańczowy / Orange juice 300 ml

Sok pomidorowy / Tomato juice 300 ml

10 PLN

Herbata mrożona Lipton Ice Tea brzoskwiniowa / peach 330 ml

Tonic Schweppes 330 ml

10 PLN

Pepsi 330 ml

Pepsi Max 330 ml

10 PLN

Red Bull 250 ml

12 PLN

Kabanos Tarczyński Exclusive GO! Drobiowy / Poultry sausage sticks 50 g

Kabanos Tarczyński Exclusive GO! Wieprzowy / Pork sausage sticks 50 g

8 PLN

Pringles Original / Paprika 40 g

10 PLN

Mieszanka studencka / Nut Mix with raisins 100 g

10 PLN

M&M's 90 g

10 PLN

Baton naturalny Dobra Kaloria / Natural bar 35 g

6 PLN

Snickers 75 g

6 PLN

Zupka azjatycka / Asian soup 62g

12 PLN

Ceny towarów są podane w złotych polskich (PLN). Płatność może być realizowana za pomocą kart płatniczych. Maksymalna wartość jednorazowych zakupów dla kart VISA, Mastercard, Diners Club, JCB, American Express jest limitowana do 4000 PLN. W przypadku płatności kartą załoga może poprosić o okazanie paszportu lub innego dokumentu.

Prices are quoted in Polish zloty (PLN). We gladly accept credit and debit cards. The maximum value of one-off purchase for VISA, Mastercard, Diners Club, JCB, and American Express is limited to 4000 PLN. For payments made by credit/debit card, you may be asked to present your passport or similar form of ID.

Dokładamy wszelkich starań, aby zapewnić pełen asortyment produktów. Przepraszamy za ewentualne ograniczenia w wyborze pozycji z menu. We do our best to provide full selection, however please accept our sincere apologies if some items are not available during this flight.

Alkohol jest sprzedawany pasażerom powyżej 18. roku życia. Spożywanie własnego alkoholu jest zabronione. We offer alcoholic beverages for passengers above 18 years old only. Consumption of your own alcohol on board is not permitted.

PLL LOT S.A. zastrzegają sobie możliwość zmiany cen bez wcześniejszego uprzedzenia. Z góry przepraszamy za utrudnienia. All information is valid at the time of the publication. However, we reserve the right to make price alterations without prior notice. In case of such situation please accept our sincere apologies.

Jeżeli chcą Państwo otrzymać fakturę za zakupy dokonane na pokładach naszych samolotów (Upgrade, Duty Free, Sky Bar), prosimy o przesłanie danych do faktury wraz ze skanem potwierdzenia zakupu z terminala na adres mailowy: callcenter.faktury@lot.pl. If you wish to receive an invoice for your purchase made on board (Upgrade, Duty Free, SkyBar), please send your invoicing details along with a scan of proof of purchase to the following email: callcenter.faktury@lot.pl.

ALKOHOLE spirits

ZESTAWY sets

DANIA GORĄCE hot meals

Sky Bar

Żubrówka biała / White vodka 50 ml

Żubrówka z trawą / Bison Grass vodka 50 ml

12 PLN

Famous Grouse Scotch whisky 50 ml

Bushmills Black Bush Irish whiskey 50 ml

18 PLN

Gin The London No. 1 50 ml

18 PLN

Prosecco extra dry 200 ml

20 PLN

Wino czerwone / Red wine 187 ml

Wino białe / White wine 187 ml

Wino różowe / Rose wine 187 ml

18 PLN

Piwo Heineken / Beer 330 ml

12 PLN

Kupując zestaw oszczędzasz
Buy more pay less

17 PLN ~~22 PLN~~

Piwo Heineken / Beer 330 ml

Pringles 40 g

17 PLN ~~22 PLN~~

Wódka / Vodka 50 ml

Sok Tymbark / Juice 300 ml

22 PLN ~~28 PLN~~

Gin The London No. 1 50 g

Tonic Schweppes 330 g

Dania gorące
Hot meals

25 PLN

Danie wegetariańskie z makaronem / Vegetarian pasta 280 g

25 PLN

Kurczak paprykowo-pomidorowy z makaronem / Pepper and tomato chicken pasta 280 g

25 PLN

Kurczak w sosie curry z ryżem / Chicken curry with rice 300 g

Na wybranych rejsach oferta Sky Bar może być ograniczona lub niedostępna.
Sky Bar offer is limited or not available on selected flights.

Rejsy krótkodystansowe Short-haul flights

Rejsy długodystansowe Long-haul flights

Rejsy czarterowe Charter flights

POLISH AIRLINES

LOT

A STAR ALLIANCE MEMBER

VEGETARIAN | VEGAN | GLUTEN FREE | FIT | AND MANY OTHERS

Zeskanuj kod QR
Scan the QR code

Zamów posiłek na pokład

Już teraz możesz zamówić swój ulubiony posiłek jeszcze przed rejsem – w bardzo atrakcyjnych cenach! Wszystkie nasze posiłki przygotowywane są ze świeżych, starannie dobranych i zdrowych składników.
Życzymy smacznego.

Pre-order your meal

Now you can order your favourite meal before your flight – at very attractive prices!
All our meals are prepared with fresh, carefully selected and healthy ingredients.
Enjoy your meal.

Sprawdź ofertę na **lot.com**
Details on **lot.com**

Oferta limitowana, dostępna najpóźniej 24 lub 36 godzin przed odlotem, w zależności od trasy. Sprawdź szczegóły na lot.com.
The offer may be limited and is available up to 24 or 36 hours before flight, depending on the route. Visit lot.com for more details.

SHOP&MORE

POLSKIE LINIE LOTNICZE LOT

A STAR ALLIANCE MEMBER

LECIMY NA ZAKUPY

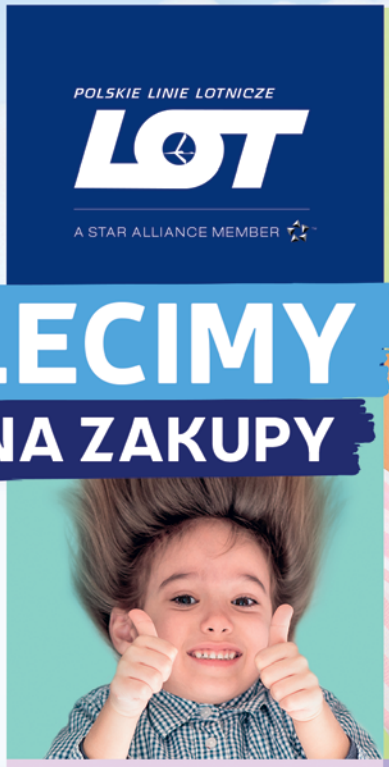

ZAMÓW lub **ODBIERZ** lub

ZRÓB ZAKUPY
NA POKŁADZIE, W DOMU, GDZIEKOLWIEK CHCESZ.

SHOPandMORE.lot.com

Oferta może być limitowana lub niedostępna lub na wybranych rejsach. Sprawdź szczegóły na **shopandmore.lot.com**.

POLISH AIRLINES
LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

POSIŁKI TAKŻE DLA WEGAN | ALSO FOR VEGANS

Ciesz się pysznym posiłkiem na pokładzie!

W naszej ofercie Sky Bar znajdziesz gotowe dania dopasowane do Twoich preferencji.
Wybierz spośród dań mięsnych oraz wegańskich.

Niech ten rejs upłynie Ci miło i smakowicie.

Enjoy a delicious meal on board!

In LOT Sky Bar menu you will find ready-made dishes tailored to your preferences.
Choose from meat and vegan dishes.

We wish you a good and tasty flight.

POLISH AIRLINES LOT A STAR ALLIANCE MEMBER
Sky Bar

JOYFOOD®

Posiłki dostępne są do wyczerpania zapasów.
Meals are available while stocks last.

POLISH AIRLINES LOT
A STAR ALLIANCE MEMBER

Partnerzy Projektu: SeePlaces AIRPORT SERVICES

LOT Entertainment
Rozrywka pokładowa

Oglądaj w trakcie rejsu filmy i seriale na swoim urządzeniu!

Zanurz się w świecie filmowych bohaterów i wciągających historii. Twój lot stanie się dla Ciebie jeszcze większą przyjemnością dzięki innowacyjnej usłudze dostępnej na pokładach wybranych samolotów Boeing 737. Wystarczy, że podłączysz swoje urządzenie mobilne (smartfon, tablet czy komputer) do sieci LOT Entertainment na pokładzie samolotu.

Wśród dostępnych tytułów znajdziesz między innymi najnowsze i najpopularniejsze produkcje Hollywood takie jak *Joker*, *Tenet*, *Wonder Woman 1984*, *Sherlock Holmes* czy *Wiedźmy*. Nasza oferta obejmuje także znane programy i seriale telewizyjne, a wśród nich *Przyjaciele* i *Makłowicz w podróży*. Nasi najmłodsi Pasażerowie mogą wybierać spośród tytułów takich jak *Harry Potter* czy *Psi Patrol*.

Bądź naszym Gościem!

Enjoy our in-flight entertainment on your device!

Immerse yourself in a world of film characters and compelling stories. Now you can enjoy your flight even more thanks to the innovative service available on board selected Boeing 737s. Simply connect your mobile device (smartphone, tablet or computer) to the LOT Entertainment network on board.

Among the titles available you will find the latest and most popular Hollywood productions such as *Joker*, *Tenet*, *Wonder Woman 1984*, *Sherlock Holmes* and *The Witches*. Our offer includes also the most popular TV series such as *Friends* or TV show *Makłowicz w podróży*. Younger passengers will surely enjoy watching *Harry Potter* movies or *Paw Patrol*.

Be our Guest!

entertainment.lot.com

LOT Entertainment

FILMY
MOVIES

TV
TV

DLA DZIECI
FOR KIDS

AUDIO
AUDIO

GRY
GAMES

O NAS
ABOUT US

E-READER
E-READER

W maju w ramach naszej oferty rozrywki pokładowej w rejsach dalekiego zasięgu oferujemy Państwu ponad 100 filmów, albumy muzyczne, podcasty, programy rozrywkowe, popularne seriale oraz gry. Ponadto, w systemie rozrywki pokładowej znajdą Państwo zakładkę „O nas", która zawiera historię Polskich Linii Lotniczych LOT. Na następnej stronie przedstawiamy wybrane nowości filmowe i serialowe. Pełny repertuar dostępny jest na naszym portalu rozrywki pokładowej, dlatego zachęcamy Państwa do zeskanowania poniższego kodu QR*.

In May, on our long-haul flights, we would like to offer you over 100 movies and TV series as well as a selection of entertaining shows, music albums, podcasts, and games. Furthermore, please take a look at the "About us" section which contains the history of LOT Polish Airlines. On the next page you can find new movies and TV series. The full repertoire is available on our in-flight entertainment portal, therefore we encourage you to scan the QR code below*.

Gry dostępne na pokładach samolotów B787-8:
Games available onboard B787-8 aircraft:

In-Flight Tetris®
Solitaire
Bejeweled® 2
Disney Mickey's House Party
Battleship®
In-Flight PAC-MAN®
Disney's Winnie the Pooh
Asteroids™
Bubbha's Peanut Frenzy
Berlitz® Word Traveler™
Leaf

Gry dostępne na pokładach samolotów B787-9:
Games available onboard B787-9 aircraft:

Solitaire Classic
Angry Birds World Tour
Puzzle: Travel Showcase
Bejeweled® 2
Casino
Battleship®
Lian Lian Kan
Monsters University: Hide and Sneak
In-Flight Tetris®
Golf Open
Escape Ninja
Geotrivia

Zachęcamy do odwiedzenia naszego portalu rozrywki pokładowej, na którym mogą Państwo sprawdzić pełny repertuar audio-wideo:
We encourage you to visit our in-flight entertainment portal where you can find our full audio-video lineup:

Wybrane nowości w maju | Selected new movies and tv shows in May

HITY KINOWE BLOCKBUSTERS

IMDb 8,1/ 10

Dune
Diuna

IMDb 5,7/ 10

Cry Macho

IMDb 6.3 / 10

Malignant
Wcielenie

IMDb 7,2 / 10

Free Guy

IMDb 7,5/ 10

Shang-Chi and the Legend of the Ten Rings
Shang-Chi i legenda dziesięciu pierścieni

IMDb 7,2 / 10

The Suicide Squad
Legion Samobójców: The Suicide Squad

IMDb 7,4 / 10

Tenet

IMDb 8,1 / 10

Soul
Co w duszy gra

KINO ŚWIATOWE WORLD CINEMA

IMDb 7,4/ 10

Powrót do tamtych dni

IMDb 7,9/ 10

Tanhaji: The Unsung Warrior

IMDb 7,7/ 10

My Lovely Angel

IMDb 6,8 / 10

Aristocrats

SERIALE TV SERIES

IMDb 7,4/ 10

The Undoing
Od nowa

IMDb 9,0 / 10

Przyjaciele
Friends

IMDb 9,2 / 10

The Sopranos
Rodzina Soprano

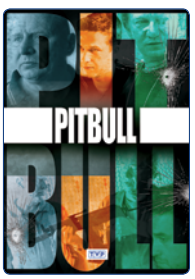

IMDb 7,0 / 10

Pitbull

DLA DZIECI FOR KIDS

IMDb 7,5 / 10

Luca

IMDb 7,0 / 10

Bolek i Lolek

IMDb 8,3 / 10

The Amazing World of Gumball
Niesamowity świat Gumballa

IMDb 7,4 / 10

Onward
Naprzód

oceny IMDb | IMDb rating: 08.04.2022

LOT DLA FIRM

Idealne rozwiązanie dla Twojej Firmy!

LOT Dla Firm to program lojalnościowy, który pozwoli Twojej firmie zmniejszyć koszty podróży służbowych. Zbieraj Punkty podczas podróży służbowych i wymieniaj na nagrody takie jak:

- bilety lotnicze
- hotele
- wstęp do LOT Business Lounge Polonez lub Mazurek
- usługi podwyższające standard podróży.

Z LOT Dla Firm:

- otrzymujesz 1000 powitalnych Punktów Premiowych
- zbierasz Punkty za każdy przelot LOT-em oraz za pobyty w hotelach
- zmniejszasz koszty podróży służbowych

To nie wszystko!

Zbieraj punkty za przeloty pracowników firmy na jednym koncie, a mile na prywatnych kontach w programie Miles & More. Dodatkowo masz możliwość naliczenia Punktów za odbyte podróże z LOT do 6 miesięcy przed rejestracją!

Nie czekaj dłużej!
Zarejestruj się na **lotdlafirm.com**

The perfect solution for your business!

LOT Dla Firm is a loyalty programme designed to reduce business travel expenses in your company.
You can earn Points on every business trip with LOT and spend your points on awards:

- flight tickets
- hotel stays
- access to LOT Business Lounge Polonez and Mazurek
- services that enhance your travel experience.

With LOT Dla Firm you can:

- earn 1000 Welcome Premium Points
- earn Points for each flight operated by LOT and hotel stays
- reduce business travel expenses

But there's even more!

You and your employees can earn Points on one LOT Dla Firm account and additionally miles on personal Miles & More accounts. You can also register Points on LOT flights flown 6 months before registration.

What are you waiting for?
Register on **lotdlafirm.com**

Miles & More | LOT POLISH AIRLINES

SERDECZNIE ZAPRASZAMY DO SALONÓW I NA APART.PL!
WSZYSCY UCZESTNICY PROGRAMU MILES & MORE
ZA KAŻDE 5 ZŁ WYDANE W APART OTRZYMAJĄ
1 MILĘ W PROGRAMIE MILES & MORE.

1. Pałac w Parku Mużakowskim.
2. Pałac w Żaganiu.
3. Pałac w Wichlicach.
4. Pałac Wiejce.
5. Pałac Mierzęcin.

WEEKEND W LUBUSKIM

W lubuskim jest około 250 zamków i pałaców. Do pereł architektury zaliczamy m.in. Pałac Książęcy w Żaganiu. Rezydencja z XVII w., to jedna z najokazalszych budowli barokowych w Polsce. Kilka obiektów pałacowych „otrzymało nowe życie" za sprawą współczesnych właścicieli. Pałace w Mierzęcinie, Wiechlicach, Ojerzycach i Wiejcach czy Dwór w Kolesinie to obecnie obiekty z bogatą ofertą dla turystów z miejscami noclegowymi i restauracjami, a nawet usługami SPA i winnicami.

Miłośnicy architektury od historii mogą oderwać się na łonie natury. Unikatową florę i faunę regionu ochraniają 2 parki narodowe, 8 parków krajobrazowych i aż 64 rezerwaty przyrody. Każdy pasjonat dzikiego ptactwa przyzna, że Park Narodowy „Ujście Warty" to prawdziwy ornitologiczny raj, w którym zrealizować można największe marzenia o fotograficznym safari. Zwolennicy parków rezydencjonalnych z kolei wypoczną w Parku Mużakowskim.

Najważniejsze wydarzenia winiarskie 2022

28.04 - 03.05
II Lubuski Festiwal Otwartych Piwnic i Winnic

24.09
Lubuskie Winobranie na Winnicy

11.11
Święto Lubuskiego Młodego Wina

www.centrumwiniarstwa.pl

Z Lubuskiego w świat
Port Lotniczy Zielona Góra

Zielona Góra → Warszawa
Warszawa → Zielona Góra

www.airport.lubuskie.pl

Lubuskie
Warte zachodu

@atrakcjelubuskie @lubuskiepl lubuskie.pl

1. Castle in Łagów.
2. Palace in Żagań.
3. Palace in Wiejce.
4. Palace in the Muskauer Park.
5. Palace in Zabór.

WEEKEND TRIP IN LUBUSKIE

There are about 250 castles and palaces in the Lubuskie Voivodeship. One of the architectural gems can be counted the Prince's Palace in Żagań. The 18-century mansion is one of the most magnificent baroque buildings in Poland. Several palace facilities „have received a new life" thanks to current owners.

The palaces in Mierzęcin, Wiechlice, Ojerzyce and Wiejce, as well The Court in Kolesin are nowadays objects facilities with a comprehensive offer for tourists: with numerous possibilities of accommodation, SPA treatments and vineyards.

Architecture lovers can get away from history spending time in nature. 2 national parks, 8 landscape parks and 64 nature reserves are protecting the unique flora and fauna.

Every wild birds lover admits, that the Warta Mouth National Park is a real ornithological paradise, in which the dreams about photo safari can be realized.

On the other hand, all those looking for residential parks will take a rest in the Mużakowski Park.

The most important wine events in 2022

28.04 - 03.05
Festival of Open Cellars and Vineyards

24.09
Grape harvest at the Vineyard

11.11
Young Wine Festival

www.centrumwiniarstwa.pl

Regional Airport
Global Opportunities

Zielona Góra → Warsaw
Warsaw → Zielona Góra

www.airport.lubuskie.pl

Lubuskie
Worth your while

@atrakcjelubuskie @lubuskiepl lubuskie.pl

Jedna karta, wiele przywilejów
One card, many benefits

Miles & More | LOT POLISH AIRLINES

Dzięki karcie Miles & More możesz gromadzić i wykorzystywać mile zarówno podczas podróży, jak i na co dzień. Spójrz na atrakcyjne oferty, które daje największy w Europie program dla często podróżujących pasażerów.

Szybka i bezpłatna rejestracja
Skorzystaj z aplikacji mobilnej Miles & More i zgromadź dodatkowe 500 mil lub wejdź na stronę **www.miles-and-more.pl.**

With Miles & More card you can earn and spend miles both while travelling and on everyday purchases. Take a look at the attractive benefits offered by the biggest Europe's programme for frequent flyers.

Fast and free registration
Download Miles & More app and take advantage of 500 award miles or visit **www.miles-and-more.pl.**

Zarejestruj się już teraz
miles-and-more.com/pl/rejestracja

Register now
miles-and-more.com/en/registration

Po zarejestrowaniu można naliczyć wstecznie mile za przeloty oraz usługi partnerów z ostatnich sześciu miesięcy.

Gromadź mile nie tylko za podróże samolotem w ponad 30 liniach lotniczych, ale również korzystając z karty kredytowej, ubezpieczenia podróży, podczas zakupów oraz u 300 innych partnerów nielotniczych na całym świecie.

Wykorzystaj mile premiowe na przelot, podwyższenie klasy podróży oraz inne usługi między innymi pobyt w hotelu czy wypożyczenie samochodu.

By the way: after registration, miles for your flight or other partners services can be credited to you retrospectively within 6 months.

Earn miles not only when you are traveling with more than 30 airlines, but also take advantage of credit cards, travel insurance, shopping and with 300 other non-airline partners all over the world.

Spend award miles on flight awards, upgrade awards or other services such as stay in the hotel or car rental.

Wyjątkowe promocje
Skorzystaj z promocji milowych LOT-u, dzięki którym Twoja podróż stanie się jeszcze bardziej atrakcyjna.

NajMILszy poniedziałek - co dwa tygodnie masz możliwość wykorzystać mile na bilety - nagrody w klasie ekonomicznej już od 7 000 mil.
Okazje milowe - co miesiąc nowe fascynujące kierunki podróży w atrakcyjnych cenach, dostępne już od 15 000 mil.

Special offers
Take advantage of LOT mileage promotion and make your flight even more attractive.

Monday sMILEs - every two weeks you can redeem your miles for award ticket in Economy class from just 7,000 miles

Mileage bargains - every month award tickets are available just from 15,000 miles round trip in economy class.

aelia DUTYFREE
APART Z MIŁOŚCI DO PIĘKNA
Diners Club INTERNATIONAL
PAYBACK
UNIQA

POLISH AIRLINES

LOT

A STAR ALLIANCE MEMBER

Zeskanuj kod QR
Scan the QR code

Czytaj na:
Read on:

E-prasa dostępna dla wszystkich naszych pasażerów!

Podróżując LOT-em, zyskujesz dostęp do ponad **1000 tytułów z całego świata** niezależnie od tego, którą klasą lecisz, w tym:

- najpopularniejszych magazynów i gazet w ponad 40 językach,
- 300 tytułów w języku angielskim,
- 60 tytułów w języku polskim,
- obejmujących tematykę taką jak: prasa informacyjna, kultura i podróże, jedzenie, biznes, rozrywka, moda, sport, zdrowie oraz wiele innych.

Prasę można łatwo pobrać, wykorzystując swój smartfon, tablet lub inne urządzenie. Usługa jest dostępna na 36 godzin przed lotem i do 6 godzin po jego zakończeniu.

Zapraszamy do lektury!

Digital press offer for all LOT passengers!

When traveling with LOT you have access to over **1000 titles from all over the world**, in all service classes, including:

- top magazines and newspapers in over 40 languages,
- 300 titles in English,
- 60 titles in Polish,
- categories such as: news, culture and travel, food, business, entertainment, fashion, sport, health and many others.

You can easily download them using your smartphone, tablet or other portable device. Digital press is available up to 36 hours before your departure and 6 hours after flight.

Enjoy your reading!

lot.com/digitalpress

Whole lot of roses

By air anywhere

lot.com/cargo

However far you go, we'll bring you closer.

We are here to help you connect with the people who matter most.

See the film at **staralliance.com**

STAR ALLIANCE
THE WAY THE EARTH CONNECTS

AEGEAN · AIR CANADA · AIR CHINA · AIR INDIA · AIR NEW ZEALAND · ANA · ASIANA AIRLINES · Austrian · Avianca
brussels airlines · CopaAirlines · CROATIA AIRLINES · EGYPTAIR · Ethiopian · EVA AIR · LOT POLISH AIRLINES · Lufthansa · SAS
Shenzhen Airlines · SINGAPORE AIRLINES · SOUTH AFRICAN AIRWAYS · SWISS · TP AIRPORTUGAL · THAI · TURKISH AIRLINES · UNITED

WARMIA MAZURY®

genialny plan na wolny czas!

#genWarmiiiMazur

www.mazury.travel

NAJNOWSZE WYDANIE JUŻ W SPRZEDAŻY

@elledecorationpolska

@elle_decoration_polska

www.elledeco.pl

GRANDHOTEL TIFFI

Luksusowy, pięciogwiazdkowy GrandHotel Tiffi położony jest w samym sercu Iławy, nad Jeziorakiem, najdłuższym jeziorem w Polsce. Kucharze z Włoch i Tajlandii gwarantują niezapomniane wrażenia kulinarne i oryginalne potrawy, a prawdziwą perłą tego miejsca jest Tiffi Spa Dharma z terapeutkami z Tybetu, Indii i Bali, paletą zabiegów orientalnych i ajurwedyjskich. Trzypoziomowa strefa dla dzieci Tiffi Landia zapewni rozrywkę dla najmłodszych pod opieką zespołu animatorek. 1200m^2 strefy eventowo – konferencyjnej gwarantuje doskonałą obsługę konferencji i bankietów. Dojazd do Iławy ułatwia nowoczesny pociąg pendolino (1h40min z Warszawy, 55min z Gdańska).

Serdecznie zapraszamy.

ul. Dąbrowskiego 9 | 14-200 Iława | Poland | tel.: +48 89 651 97 97 | recepcja-ght@tiffi.com | www.grandhotel.tiffi.com
ul. Żeglarska 7 | 10-160 Olsztyn | Poland | tel.: +48 89 555 20 01 | recepcja-tbh@tiffi.com | www.tiffiboutiquehotel.com